ТЫЗЭКЪОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

№ 204 (21693)

2018-рэ илъэс

МЭФЭКУ

ШЭКІОГЪУМ и 15

ПСІИ ЄТЛАФЕНЕТІ ЄОО

къыхэтыутыгъэхэр ык Іи нэмыкІ къэбархэр тисайт ижъугъотэщтых

WWW.ADYGVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

КъулыкъушІэхэм афэгушІуагъ

Урысые Федерацием хэгьэгу кloцl ІофхэмкІэ икъулыкъухэм яІофышІэ и Мафэ фэгьэхьыгьэ зэхахьэу тыгьуасэ щы-Іагьэм хэлэжьагь ыкІи зимэфэкІ хэзыгьэунэфыкІыхэрэм кьафэгушІуагь Адыгэ Республикэм и Ліышьхьэу Кьумпіыл Мурат.

Іофтхьабзэм хэлэжьагъэх АР-м и Къэралыгьо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, федеральнэ инспектор шъхьа І эу Сергей Дрокиныр, АР-м и Апшъэрэ хьыкум итхьаматэу Трахъо Аслъан, республикэм ипрокурор шъхьа ву Игорь Шевченкэр, щынэгъончъэнымкІэ федеральнэ къулыкъум и ГъэІорышІапІэу шъолъырым щыІэм ипащэу Виктор Шаменковыр, УФ-м и Следст веннэ Комитет иследственнэ ГъэІорышІапІэ ипащэу Александр Глущенкэр, нэмыкІхэри.

АР-м и ЛІышъхьэ пэублэ псалъэ къышіызэ, мы къулыкъум зищыІэныгъэ гъогу езыпхыгъэ пстэуми, ветеранхэм ямэфэкІкІэ афэгушІуагъ, гущыІэ дэхабэ апигъохыгъ. Рэхьатныгъэр ыкІи хэбзэгъэуцугъэр къаухъумэхэзэ ахэм яІофшІэн зэрэзэхащэрэм, щытхъу хэлъэу япшъэрылъхэр зэрагъэцакІэхэрэм мэхьанэшхо иІэу ылъытагъ. ЦІыфхэм ящынэгъончъагъэ ухъумэгъэным, бзэджэшІагъэхэм апэшlуекlогъэным зищыІэныгъэ гъогу езыпхыгъэ лІэуж пэпчъ ежь илъэхъанэкІэ ліыхъужъхэр бэу къызэрэхэкІыхэрэр хигъэунэфыкІыгъ.

– Мы мэфэкІ мафэм къvлыкъум иветеранхэм анахьэу сафэгушІомэ сшІоигъу. Опытэу аІэкІэлъымкІэ ахэр ныбжьыкІэхэм адэгуащэх, къыткІэхъухьэхэрэ лізужхэм яхэгъэгу шіу алъэгъоу пТугъэнхэм пылъых. Министерствэм и офыш І эхэм япшъэрылъхэр зэрифэшъуашэу зэрагъэцакІэхэрэм ишІуагъэкІэ, республикэм бзэджэш агъэу щызэрахьэхэрэм япчъагъэ нахь макІэ мэхъу, а къэгъэлъэгъонымкІэ къэралыгъом ишъолъыр анахь дэгъухэм ташыш. Мы илъэсыр пштэмэ, республикэм бзэджэшІагъэ щызэрамыхьагъэу мэфитІу къыхэкІыгъ, ащ фэдэ щысэхэр нахьыбэу тиІэнхэ фае. Ведомствэм игъэхъагъэхэм къашымыкІэу ыпэкІэ лъыкІотэным, къулыкъум имэхьанэ зыкъегъэІэтыгъэным пылъын фае. УФ-м и Президентэу Владимир Путиным къызэрэхигъэщэу, полицием хэтхэм непэрэ щыІакІэм диштэхэрэ шІэныгъэ куухэр аІэкІэлъынхэ, техникэм, оборудованием Іоф арашІэшъун фае. Ау шІуагъэ КЪЫТЭУ МЫ КЪУЛЫКЪУР ХЬЫГЪЭным ылъэпсэ шъхьаІэу сыдигъуи

щытыгъэр ыкІи щытыр полицием зищыІэныгьэ гьогу езыпхыгъэм шъыпкъагъэ, зэфагъэ -пытшеф нешфови, дынытех

къэныр ары. АщкІи, цІыфхэм яфитыныгъэхэр ухъумэгъэнхэмкІи, нэмыкІ лъэныкъохэмкІи рылъхэр зэрифэшъуашэу жъугъэцэкІэнхэу республикэм щыпсэухэрэр къышъущэгугъых. Ныбджэгъу лъапІэхэр, шъуимэфэкІкІэ шъори, шъуигипсэхэми сышъуфэгушІо, псауныгъэ пытэ шъуиІэу, шІоу щыІэр зэкІэ къыжъудэхъунэу сышъуфэлъаІо, — къыІуагъ КъумпІыл

Полицием Іоф щызышІэрэ нэбгырэ заулэмэ АР-м и Лышъхьэ ирэзэныгъэ тхылъхэр афагъэшъошагъэх. Мыхэм зэкlэми Къумпlыл Мурат афэгушІуагъ, къалэжьыгъэхэр аритыжьыгъэх.

АР-м хэгъэгу кІоці ІофхэмкІэ иминистрэу Владимир Алай гущыІэр зештэм, иІофшІэгъухэм, къулыкъум иветеранхэм рэзэныгъэ гущыІэхэмкІэ закъыфигъэзагъ. Федеральнэ ведомствэм ипащэу Владимир Колокольцевыр къызэрафэгушІорэр зэрыт тхыгъэм къеджагъ. Илъэс 300-кІэ узэкІэІэбэжьмэ зэхащэгъэ къулыкъум щытхъу хэлъэу ипшъэрылъхэр непи зэригъэцакІэхэрэр, къэралыгъом хэхъоныгъэхэр ышІынхэм иІахьышІу зэрэхэльыр къыІуагъ. Адыгеим хэгъэгу кІоці ІофхэмкІэ и Министерствэ иІофшІэн изэфэхьысыжьхэм закъыфэбгъазэмэ, узэрыгушхон, щысэ зытепхын плъэк ыщтхэ къэгъэлъэгъонхэр зэриІэхэр министрэм къыхигъэщыгъ. Полицием икъулыкъушІэхэм цІыфхэм цыхьэ къафашІыныр, бзэджашІэхэм апэшІуекІогьэныр, рэхьатныгъэр ыкІи законыр укъуагъэ мыхъуным Іоф дэшІэгъэныр - джары пстэуми анахь шъхьа-Ізу зигугъу къышІыгъэр.

Полицием и офыш эхэу къулыкъур ахьызэ бзэджашІэхэм апэуцужьыхи, зыпсэ зыгъэтІылъыгъэхэр тщыгъупшэхэ зэрэмыхъущтхэр, ахэм лІыхъужъныгъэу зэрахьагъэр егъашІэм тыгу зэрилъыщтыр министрэм къыІуагъ. Ахэм яшІэжь агъэлъапІэзэ къэзэрэугьоигьэхэр зы такъикърэ афэшъыгъуагъэх.

АР-м и Къэралыгъо Совет – Хасэм, щынэгъончъэнымкІэ федеральнэ къулыкъум ыкІи Следственнэ Комитетым я ГъэІорышІапІэхэм ярэзэныгьэ тхылъхэр полицием икъулыкъу--о-шех мехшыша мехеш шагъэх, ахэм афэгушІуагъэх. Джащ фэдэу ведомственнэ тын лъапІэхэр, щытхъуцІэхэр, медальхэр нэбгырэ заулэмэ аратыжыльэх. КІэлэцІыкІухэм азыфагу щызэхащэгъэ зэнэкъокъоу «Сянэ-сятэхэм полицием Іоф щашІэ» зыфиІорэм щатекІуагъэхэм шІухьафтынхэр афагъэшъошагъэх.

ТХЬАРКЪОХЪО Адам. Сурэтхэр А. Гусевым тыри-

Лъэпкъ Іофыгъохэм атегущы Іагъэх

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу Къумпіыл Мурат общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» итхьаматэу Ліымыщэкьо Рэмэзанэ тыгьуасэ ІофшІэгьу зэІукІэгьу дыриІагь.

Адыгэ шэн-хабзэхэм, культурэм якъэухъумэн, ныдэлъфыбзэм изэгъэшІэн, общественнэ движением зэхищэщт зэфэхьысыжь конференцием къыща-Іэтыщтхэ лъэпкъ Іофыгъохэм лъэныкъохэр атегущы агъэх.

АР-м и Лышъхьэ къызэри-ІуагъэмкІэ, республикэм илъ лъэпкъ ыкІи дин зэгурыІоныгъэр гъэпытэгъэным, Іофыгъохэу къэуцухэрэм атегущыІэгъэным афэшІ общественнэ организациехэм ялІыкІохэм аlукІэнхэр шэнышІу афэхъугъ. «Адыгэ Хасэр» пштэмэ, мыщ иІофшІэн зэрэзэхищэрэм зэхъокІыныгъэшІухэр зэрэфэхъугьэхэр, шъолъырым игъэцэкІэкІо хэбзэ къулыкъухэм зэпхыныгъэу адыриІэр нахь пытэ зэрэхъугъэр республикэм ипащэ хигъэунэфыкІыгъ.

ЛІымыщэкъо Рэмэзанэ гущыІэр зештэм, непэ анахьэу анаІэ зытырагъэтхэрэ лъэныкъохэм къащыуцугъ, гухэлъхэу яІэхэм АР-м и ЛІышъхьэ ащигьэгьозагь. Хабзэ зэрэхъугьэу, общественнэ движением иІофшІэн изэфэхьысыжьхэр зыщашІырэ конференцие илъэсрэ ныкъорэм къыкоц зэ зэхащэ. Мы мазэм и 17-м ащ фэдэ Іофтхьабзэ рагъэкІокІыщт. Адыгэ Хасэм итхьаматэ къызэриІуагъэмкІэ, лъэпкъ культурэм икъэухъумэнрэ ныдэлъфыбзэм изэгъэшІэнрэ анахь шъхьаІэу щытыщтых.

- ТиныбжьыкІэхэм, къыткІэхъухьэрэ лІэужхэм адыгабзэр зэрагьэшІэныр, рыгущы-Іэнхэр — джары непэ пшъэрылъ шъхьа Гэу зыфэдгъэуцужьырэр. Мы лъэныкъомкІэ еджапіэхэм нахь тэрэзэу Іоф адэтшІэн, ныдэлъфыбзэм изэгъэшІэн мэхьанэшхо зэриІэр цІыфхэм къагурыІон фае. Республикэм щызэхащэхэрэ мэфэкІ Іофтхьабзэхэм тахэлажьэ, амалэу тиlэмкlэ тишlуагъэ къэтэгъакlо, — къыlуагъ Ліымыщэкъо Рэмэзанэ.

Іофыгьоу къыІэтыгьэм епхыгъэу къэгущы агъэх ык и общественнэ движением Іоф зэрэдашІэрэм изэфэхьысыжьхэр къашІыгъэх Адыгеим и ЛІышъхьэрэ министрэхэм я Кабинетрэ я Администрацие ипащэу ТхьакІущынэ Муратэ, ащ игуадзэу МэщлІэкъо Хьамедэ, республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет итхьаматэу Шъхьэлэхъо Аскэр.

АР-м и ЛІышъхьэ къызэрэхигъэщыгъэмкІэ, зэІукІэгъум къыщаІэтыгъэхэ Іофыгъохэм дэгъоу ащыгъуаз. Ахэр зэшІохыгъэнхэм пае республикэм ихэбзэ къулыкъухэм, Адыгэ Хасэм, цІыфхэм яІо зэхэльэу Іоф зэдашІэн зэрэфаер кІигъэ-

— Обществэр зэзыпхырэ

ІофшІэныр тызэгъусэу зэдэдгъэцэкІэн фае. ЦІыфхэм къа-Іорэр зэхэтхыным, ахэм яеплъыкІэхэр къыдэтлъытэнхэм мыщ дэжьым мэхьанэшхо иІ. Джащыгъум итхъухьэрэ пстэури зэшІохыгъэ зэрэхъущтым щэч хэлъэп. Адыгабзэр зэзыгъашІэхэрэм япчъагъэ къызэрэщымыкІагьэр, ащ зэрэхэхъуагьэр непэ къэтІон тлъэкІыщт. Ащ дакІоу адыгэ хабзэм къыдилъытэхэрэ шапхъэхэри дгъэцэкІэнхэм, къыткІэхъухьэрэ лІэужхэм ахэр агурыдгъэ оным тынаІэ тедгъэтын фае, — къы-Іуагъ КъумпІыл Муратэ.

> ТХЬАРКЪОХЪО Адам.

Журналистым идунай ыхъожьыгъ

ШэкІогъум и 12-м илъэс 67-рэ ыныбжьэу Дагъыстан, къалэу Махачкала, идунай щихъожьыгъ журналистэу, культурологэу, Урысыем ижурналистхэм я Союз этноконфессиональнэ ушэтынхэмкІэ Гупчэу

щызэхащагъэм ипащэу Кусэ-Цухъо Сулиет.

Я 12-рэ фестивалэу «Кунаки» зыфиlоу ежь зипрезидентыгъэр мы къалэм ащ щыригъэкІокІынэу кІогъагъэ. ИІофшІэгъухэм къызэраІорэмкІэ, Сулиет ыгу операцие ашІынэу щытыгь, ау фестиваль ужым ар аригъэшІынэу рихъухьэ-

Кусэ-Цухъо Сулиет ичылэ гупсэу Афыпсыпэ щагъэтІылъы-

ПРАВИТЕЛЬСТВЭ ТЕЛЕГРАММ

М. А. Кусэм фэко

Лъытэныгъэ зыфэсшІырэ Мурат Алибек ыкъор! Къинэу къыпфыкъокІыгъэм — уишъхьэгъусэу Кусэ Сулиет Аслъан ыпхъум идунай зэрихъожьыгъэм фэшІ сыпфэтхьаусыхэ.

Журналист, культуролог цІэрыІоу, общественнэ ІофышІэу Сулиет Аслъан ыпхъур цІыф къызэрымыкІоу щытыгь, Іофэу зыпылъым ар сыдигъуи фэшъыпкъагъ, илъэпкъ шІу ылъэгъущтыгъ. Ащ идунай зэрихъожьыгъэр Адыгэ Республикэми, Кавказми ащыпсэухэрэм гухэкІышхо ащыхъугъ.

Кусэ Сулиет Аслъан ыпхъур шІукІэ игупсэхэм, иІахьылхэм, Іоф дэзышІагьэхэм, иныбджэгьухэм агу илъыщт.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу КЪУМПЫЛ Мурат

РЕСПУБЛИКЭУ АБХЪАЗЫМ И ПРЕЗИДЕНТЭУ РАУЛЬ ХАДЖИМБЭ СУЛИЕТ ИУНАГЪО, ИІАХЬЫЛХЭМ ТХЬАУСЫХЭ ТХЫЛЪ АФИГЪЭХЬЫГЪ

Ащ къызэрэщиГорэмкІэ, цІыфхэр зэкъуигъэуцонхэ, гъэпсын Іофышхохэм афищэнхэ ащ ылъэкІыщтыгъэ. Киномрэ телевидениемрэкІэ шъхьэихыгъэ Темыр-Кавказ фестивалэу «Кунаки» зыфиlорэм ипроект щыlэныгъэм щыгъэцэкІэгъэным зэхэщэн ІэпэІэсэныгъэу ащ хэлъыр икъоу къыщылъэгъогъагъ.

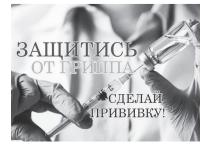
Сулиет зэлъашІэрэ журналистэу, публицистэу, культурологэу щытыгъ. Урысыем ижурналистхэм я Союз щызэхащэгъэ Гупчэу этноконфессиональнэ ушэтынхэм афэгъэзагъэм идиректорыгъ, зэрэ Кавказэу лъытэныгъэ къыщыфашІыщтыгъ.

ЫпкІэ хэмыльэу прививкэ къышъуфашІыщт

Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм гриппыр къямыутэлІэным фэшІ ыпкІэ хэмылъэу прививкэ къафашІыщт. Ащ пае бэрэскэжъыем къыщегъэжьагъэу бэрэскэшхом нэс врачхэм ябригадэ дежурствэр ыхьыщт.

ШэкІогъум и 14-м сыхьаър 16.00-м къыщегъэжьагъэу 18.30-м нэс КъокІыпІэ лъэныкъом («Восходым») щыІэ тучанэу «Пятерочка» зыфиlорэм прививкэ къыщышъуфашІыщт.

ШэкІогъум и 15-м сыхьатыр 16.00-м къыщегъэжьагъэу 18.30-м нэс «Шэуджэн къэлэ цІыкІукІэ» заджэхэрэ лъэныкъом щыІэ тучанэу «Пятерочка» зыфиlорэм, ур. Спортивнэм тет унэу N 6-м, бригадэр щыІэщт.

ШэкІогъум и 16-м сыхьатыр 11.00-м къыщегъэжьагъэу 14.00-м нэс Гупчэ бэдзэрым иІэгьо-блэгъу бригадэр щыІэщт.

ЗышІоигьо пстэуми, врачыр къызяплъырэ нэужым, ыпкІэ хэмылъэу прививкэр афашІыщт.

НепэкІэ гриппым цІыфхэм зыщаухъумэнымкІэ анахь амалышІоу щыІэр прививкэр ары. Мэфэ чъыІэхэр къэмысхэзэ прививкэр ашІымэ нахьышІу.

Пстэуми апэу кІэлэцІыкІухэм, пенсием щыІэхэм, дзэ къулыкъум дащыщтхэм, хэужъыныхьэгъэ уз зиІэхэм, Іофэу ашІэрэм епхыгъэу гриппыр къяутэлІэным ищынагъо къызышъхьарыхьэхэрэм: медицинэм иІофышІэхэм, кІэлэегъаджэхэм, транспортым епхыгьэу Іоф зышІэхэрэм, коммунальнэ фэіо-фашіэхэм ягъэцэкіэн фэгъэзагъэхэм прививкэр афашІымэ нахь тэрэз.

2018-рэ илъэсым республикэм щыпсэухэрэм япроцент 45-р гриппыр къямыутэлІэным пае прививкэ ашІыщт. КъекІуалІэхэрэм паспортымрэ полисымрэ аІыгьын фае.

Юридическэ ІэпыІэгъу шъуищыкІагъа? Зыкъытфэжъугъаз!

2018-рэ ильэсым шэкlогьум и 20-м Урысые общественнэ организациеу «Урысыем июристхэм я Ассоциацие» ыпкlэ зыхэмыль юридическэ ІэпыІэгъум и Мафэ зэрэ Урысыеу щызэхищэщт.

рэзэхащэрэм диштэу Ассоциа- я 3-рэ къат; шием и Гупчэхэу ыпкіэ зыхэмылъ юридическэ ІэпыІэгъу языгъэгъотыхэрэмрэ апшъэрэ еджапІэхэм яюридическэ клиникэхэмрэ Іофтхьабзэр ащыкІощт. Ахэм ахэлэжьэщтых хьыкум хэбзэ къулыкъухэм, адвокатурэм, нотариатым, хьыкумышІ пристав къулыкъухэм, Ассоциацием иныбжьыкІэ движение ялІыкІохэр.

Адыгэ РеспубликэмкІэ ыпкІэ зыхэмылъ юридическэ ІэпыІэгъу язытырэ Гупчэхэр зыдэщыІэхэр:

 * Адыгэ къэралыгъо университетым июридическэ клиник, юридическэ факультет, къ. Мыекъуапэ, Жуковскэм иур., 15, я 501-рэ, я 509-рэ каб.;

* Адыгэ Республикэм и Очыл палат, къ. Мыекъуапэ, Хьахъуратэмрэ Гагаринымрэ яурамхэр

Пчъэ зэlухыгъэм имафэ зэ- зыщызэуталlэрэм дэжь, 199/176, къуапэ, ур. Крестьянскэр, 236,

* Очылхэм я Мыекъопэ къэлэ коллегиеу «Гарант», къ. Мыекъуапэ, Жуковскэм иур., 51, я 2-рэ къат, я 12-рэ офис;

Очылхэм я Адыгэ республикэ коллегие, къ. Мыекъуапэ, ур. Советскэр, 197, я 2-рэ къат;

Адыгэ Республикэм и Нотариальнэ палат, къ. Мыекъуапэ, Димитровым иур., 3;

Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым ия 3-рэ корпус, къ. Мыекъуапэ, Пушкиным иур., 177, я 7-рэ каб.;

* Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым июридическэ клиникэу «Легис», къ. Мыекъуапэ, щэпІэ гупчэу «Пирамида», ур. Пролетарскэр, 334, я 3-рэ къат, я 314-рэ офис;

КІэлэцІыкІум ифитыныгъэхэмкІэ Уполномоченнэу Адыгэ Республикэм щыІэр, къ. Мыея 308-рэ офис, я 3-рэ къат;

* ХьыкумышІ приставхэм я Федеральнэ къулыкъу Адыгэ РеспубликэмкІэ и ГъэІорышІапІ, къ. Мыекъуапэ, ур. Курганнэр,

* Очылхэм я Адыгэ республикэ коллегие Кощхьэблэ районымкІэ икъутамэу N 6-р, къу. Кощхьабл, Лъэпкъхэм язэкъошныгъэ иур., 52-г;

* Очылхэм я Адыгэ республикэ коллегие Теуцожь районымкІэ икъутамэу N 4-р, Адыгэкъал, Хьахъуратэм иур., 199.

ЫпкІэ зыхэмыль юридическэ ІэпыІэгъу языгъэгъотырэ Гупчэхэм сыхьатыр 9.00-м къыщегъэжьагъэу 18.00-м нэс, зэпыугьо ямыlэу, loф ашlэщт.

Юридическэ ІэпыІэгъу зищыкlагъэм паспорт е нэмыкl документэу зыщыщыр къэзыушыхьатырэр ыІыгьын фае.

«Адыгэ макь» Шэкlогъум и 15, 2018-рэ илъэс

Анахьэу зыщыхэукъохэрэ гъэцэкІэнхэр

Ильэс кьэс зэтыгьоу атырэ экзаменхэр заухыхэкlэ, кlэуххэр зэфахысыжых. Бгъу пстэумкlи экспертхэр къекlуалlэхэзэ, loфыр зэхафы, кlэлэегьаджэхэм нахь анаlэ зытетынхэ фэе льэныкьохэр агьэнафэх.

Мы Іофтхьабзэм фэгъэхьыгъэу бэрэ къэттхэу къыхэкІыми, джыри а Іофыр лъыдгъэкІотэщт. Джы титхыгьэ зыфэгьэхьыгъэщтыр анахьыбэрэ хэукъоныгъэхэр зыхашІыхьэхэрэ гъэцэкІэнхэр арых. Тэ тиреспубликэ иеджапІэхэм къачІэкІыхэрэм къин къащыхъоу зыхэукъохэрэ чІыпІэхэм ягъусэу зэрэ УрысыекІэ ашІырэ зэфэхьысыжьхэри дгъэфедэщтых. АщкІэ ІэпыІэгъу къытфэхъугъ кІэлэегъаджэхэм яшІэныгъэхэм зыщахагьэхьорэ республикэ институтым ипащэ гъэсэныгъэм ичІыпІэ системэ хэхъоныгьэ егьэшІыгьэнымкІэ игуадзэу Джамилия Хариевар.

Ащ къызэриІуагъэмкІэ, зэтыгьоу атырэ экзаменхэр 2018рэ илъэсым Адыгеим дэгъоу щыкІуагьэх. УрысыбзэмкІэ къызыщымыкІэ мыхъущт балл пчъагъэм кІэзымыгъэхьагъэ мыгъэ еджапіэхэм къачіэкіыгъэп, 2016-рэ илъэсым ахэр 4 хъущтыгъэх, 2017-рэ илъэсым зы нэбгыр шапхъэм нэзымыгъэсышъугъэр. ЫпшъэкІэ къызэрэщытІуагъэу, мыгъэ зымытышъугъэ къахэкІыгъэп, ар дэгъу, ау гурытымкІэ баллхэр пштэхэмэ, ахэр блэкІыгъэ илъэсхэм зэранахь макІэм уимыгъэгумэкІын плъэкІырэп.

Урысыбзэр

Урысыбзэр шlокl имыlэу птын фэе ушэтынхэм ащыщ. Ар умытымэ аттестат къыуатыщтэп. Мы ушэтыныр пкlугъэу алъытэным пае мыгъэ балл 24-рэ къэпхьын фэягъ.

Джы анахьэу хэукъоныгъэхэр зыхашыхьэгъэхэ чыппэхэм тяплъын. Темэу «Речь. Текст.» зыфиюрэм хэт гъэцэкіэнэу гущыізухыгъэр зэрэзэпхыгъэ шыкіэр ыкіи текстым имэхьанэ зыгъэлъэшыхэрэ лъэныкъохэр къыхэгъэщыгъэнхэр гъэрекіо нахьи нахь дэгъоу агъэцэкіагъэх. Адрэ гъэцэкіэнхэр нахь дэеу къызэхафыгъэх. Экспертхэм къызэраюрэмкіэ, кіэлэегъа-

джэхэм мызэу, мытоу араlуагь урысыбзэр зы гущыlэм е зы гущыlэухыгъэм япхыгъэу зэрамыгъашlэу текстхэр агъэфедэхэзэ рагъэджэнхэу. Гущыlэухыгъэхэр зэрэзэпхыгъэхэр зэхэпфынхэмкlэ ащ ишlуагъэ къэкlо. Ау кlэлэегъаджэхэм гущыlэм ыкlи гущыlэухыгъэхэм шъхьафэу loф адашlэныр къыхахы. Ар нахь псынкl, ау шlуагъэу къытырэр нахь макl.

Тэ тиеджапІэхэм къачІэкІыхэрэмкІи зэрэ Урысыеу иеджапІэхэр къэзыуххэрэмкІи хэукъоныгъэ анахьыбэрэ зыхашІыхьагъэхэм ащыщых суффиксэу «н» е «нн» зыхэтынхэ фэе гущыІэхэм ятхыкІэ. Ащ фэд гущыІэгъусэхэу (частицэхэу) «не», «ни» зыфэпІощтхэм ятхыкІэ. Ахэм ушэтынхэр зыкІухэрэм япроцент 35-м хэукъоныгъэхэр ахашІыхьагъэх. Экспертхэм къызэраІорэмкІэ, ащ фэдэ хэукъоныгъэхэр умышІынхэм пае бзэм щыщ Іахьхэр (части речи) дэгъоу пшІэнхэ фае.

Гущы Тухыгъэ зэхэлъхэм къиныгъохэр къапык Тыгъэх. Ахэм ахэтынхэ фэе тамыгъэхэм (запятой, тире, двоеточие) ягъэуцун к Тэлэеджак Тохэр бэрэ хэукъуагъэх. ЕГЭ-р зык Турэмэ япроцент 45-мэ гущы Тэухыгъэр зыфэдэр къагуры Туагъэп — «Повествование,

описание ыкІи рассуждение» зыфэпІощтхэр къызэхафышъугьэп. Экспертхэм къызэраІорэмкІэ, мыр гъэцэкІэн къинэу щытэп: гущыІэухыгьэм уеджэнышъ, къыбгурыІон фае къызытегущыІэрэр. ЭкспертхэмкІэ ар гъэцэкІэн къызэрыкІонкІи хъун, ау ушэтыныр зыкІухэрэм ащыщыбэм къагурыІон алъэкІыгъэп. ГъэцэкІэныр зэхэзыгъэуцуагъэхэм къызэраІорэмкІэ, ащ ушъхьагъоу иІэр ныбжьыкІэхэм янахьыбэр агу етыгъэу ыкІи мызэу, мытІоу текстым еджэнхэу зэрамышІэрэр ары.

Джыри нэмыкі щысэхэр: ЕГЭ-м хэлэжьагъэхэм япроцент 30-м гущыіэхэу якъэіуакіэкіэ зэпэблагъэхэр зэхагъэкіуакіэх, ахэм паронимы араю. Гущыіэм пае, «представить» ыкіи «предоставить» зыфиюхэрэм къарыкіырэр зэу алъытэ.

Гущы эльапсэхэу «гар-гор», «клан-клон», «бер-бир» ятхы-кіз зэхамыфышьоу къыхэкіыгь. Кіэлэеджакіохэр еджапіэм чіз-

къахьышъугъэп. А пчъагъэм хэтых илъэс заулэкіэ узэкіэіэ-бэжьымэ еджапіэр къэзыухыгъэхэр, сэнэхьат зэфэшъхьафхэр къэзытхэрэ гурыт еджапіэхэм къачіэкіыгъэхэр ыкіи нэмыкіхэр. Мыгъэ еджапіэр къэзыухыгъэхэм зэкіэми мы ушэтыныр акіун

алъытэ еджапіэм къычіэкіыхэрэм янахьыбэм. Ащ къыхэкіэу тэрэзэу зыфамыгъэхьазырырэнкіи хъун, ау зэхэщакіохэм обществознаниер предмет къинэу алъытэ. Адрэ предметхэм афэмыдэу игъэкіотыгъэу джэуап зищыкіагъэхэ гъэцэкіэнхэр мыщ

Мыгьэ урысыбзэр зымытышъугьэ къахэкІыгьэп, ар дэгьу, ау гурытымкІэ баллхэр пштэхэмэ, ахэр блэкІыгьэ илъэсхэм зэранахь макІэм уимыгьэгумэкІын плъэкІырэп.

алъэкlыгъ ыкlи гурыт еджапlэр къызэраухыгъэмкlэ аттестатхэр къаратыгъэх. Ау къэралыгъо ушэтынхэм якlэуххэм къызэрагъэлъэгъуагъэмкlэ, хьисапыр (базовэр) зытыгъэхэм геометриемкlэ гъэцэкlэнхэр къашlышъугъэхэп, анахь уравнение къызэрыкlохэр зыпшъэ имыфагъэхэри къахэкlыгъэх, формулэ хьазырхэр бэмэ агъэфе

бэу хэтых. Ау кІэлэеджакІохэм игъэкІотыгъэу ыкІи теубытагъэ хэлъэу джэуапхэр къатынхэ алъэкІырэп. Бэмэ къагурыІорэп гущыІэхэу «гуманизм», «патриотизм», «гражданственность» зыфиlохэрэм ямэхьанэ, Урысыем иапшъэрэ къэралыгъо органхэр зэхагъэкІуакІэх. Анахьыбэу хэукъоныгъэ зыщашІыхэрэм ащыщых «УФ-м и Правительствэ закон ыштагъ», «УФ-м и Правительствэ апшъэрэ хэбзэгъэуцу органэу щыт» зэраІорэр. Темэу «Экономический рост» ыкІи «ВВП» зыфиlохэрэм хэшlыкl афызиІэр процент 18-р ары

сыфэхэ анахьыбэрэ къыкlаlотыкlыжьхэрэ тхыкlэхэм къин къызэрапыкlыгъэм узэгупшысэн хэлъ.

Хьисапыр

2018-рэ илъэсым шlокl имыlэу атын фэе предметэу хьисапыр зытыгъэхэм ащыщэу Адыгеимкlэ нэбгырэ 20-мэ анахь макlэу къэпхьын фэе баллым фэдиз дэшъугъэхэп. Ау Іофшіагъэхэр зыуплъэкіугъэхэм къызэраюрэмкіэ, задачэхэу практикэм епхыгъэхэр нахь дэгъоу кіэлэеджакіохэм къашіыгъэх.

Урысыер пштэмэ, экспертхэм зэралъытэрэмкІэ, икІыгъэ илъэсым елъытыгъэмэ, хьисапымкІэ кІэуххэр нахь дэгъу хъугъэх, ау хэукъоныгъэхэр джыри бэх. Ахэр анахьэу геометриер ары зыхашІыхьэхэрэр ыкІи телъхьапІэу алъытэрэр еджапІэм предметэу черчениер зэрэщамыкІужьырэр ары. Ар бгъэтэрэзыжьыным пае нагляднэ геометриер а 1-рэ классым къыщегъэжьагъэу я 6-м нэс, моделированиемрэ конструированиемрэ апшъэрэ классхэм яІэнхэ фаеу алъытэ.

Обществознаниер

Нэмыкі предметхэм яхыліагъэу къэпіон хъумэ, гущыіэм пае, обществознаниер еджапіэхэм къачіэкіыхэрэм япроцент 50-мэ аты. Ау ахэм яя 6-рэ пэпчъ оценкэу «3»-м нэсын ылъэкіырэп.

Мы предметыр мыкъинэу

ІэкІыб къэралыгъуабзэр

ныІэп.

УФ-м просвещениемкІэ и Министерствэ 2022-рэ илъэсым ІэкІыб къэралыгъуабзэр шІокІ зимыІэ предметэу ушэтынхэм ахигъэхьанэу ипланхэм ахэт. Мыгъэ а экзаменыр зытыгъэхэм япроцент 40 гъэцэк Іэнэу «Письмо» зыфиюрэм хэт эссер атхышъугъэп. ГъэцэкІэным имэхьанэ къагурыІуагьэп. Ар кІэлэегъаджэхэми, ахэм рагъаджэхэрэми сочинениеу алъытагъ. ГущыІэм пае, «Ранний выбор профессии — ключ к успеху» зыфиІорэр «Моя буду щая профессия» зыфиlорэмкlэ зэблахъугъ.

Тарихъыр

Тарихъым ехьыпlагъэу къэпlон хъумэ, еджапlэхэм къачlэкlыхэрэм япроцент 23-м ар аты. 2022-рэ илъэсым шlокl имыlэу атын фаехэм ар ахэхьан ылъэкlыщт. Ау кlэлэеджакlохэм непэ шlэныгъэ куухэр яlэхэу пlон плъэкlыщтэп.

Тарихъ хъугъэ-шlагъэхэр зэхагъэкlуакlэх, ахэм ахэлажьэхэрэ цlыфхэу уахътэмкlэ лъэшэу зэпэчыжьэхэм зэготхэу къатегущыlэх, картэр дэеу ашlэ. Арышъ, кlэлэегъаджэхэми кlэлэеджакlохэми loф зыдашlэн икъун щыl.

СИХЪУ Гощнагъу.

ЗекІоныр

Къушъхьэ туризмэмкІэ гупчэ тиІэщт

Шэкіогъум и 15, 2018-рэ илъэс

ПсэупІэу Каменномостскэм къушъхьэ зекІонымкІэ гупчэ щызэхащэ зэрашІоигъор ащ иадминистрацие ипащэу Владимир Петровым къыГуагъ.

Ащ къызэрэхигьэщыгьэмкІэ, Адыгеим имызакъоу, зэрэхэгьэгоуи Іоф ащызышІэщтхэ инструкторхэр мыщ щыбгъэсэнхэм тегъэпсыхьагъ.

— БэшІагъэ мы Іофыгъор ликэм ипащэхэм яхьатыркІэ

едгъэжьэнэу тызыфэягъэр, ею В. Петровым. — Респуб-

инфраструктурэр мыщ щагъэпсыгъ, ащ мэхьанэшхо иІ. Гупчэм изэхэщэн тыфежьагъ, пшъэрылъ шъхьа!эу зыфэдгьэуцужьыгъэм ныбжьык Іэхэмрэ кІэлэцІыкІухэмрэ зекІоныр шІу ягъэлъэгъугъэныр къыделъытэ. Ахэм япсауныгьэ зэрапсыхьащтым дыкіыгъоу зекіонымрэ краеведениемрэкІэ инструктор хъущтхэр къахэкІыщтых.

Проектым игъэцэкІэн къыхэлэжьэнхэм фэхьазырых Адыгеим иинструктор ІэпэІасэхэу ыкІи испортсменхэу Мыекъуапэрэ Каменномостскэмрэ ащыпсэухэрэр.

БэмышІзу псэупІзм спортивнэ зекІонымкІэ зэнэкъокъухэу щыкІуагьэхэм еджапІэхэм якІэлэеджэкІо 60 фэдиз ахэлэжьагь. Ахэр къушъхьэхэм адэпшыягьэх, кІэпсэ лъэойхэм арыкІуагъэх, чІыпІэу зыдэщыІэхэм зызэрэщыбгьэгьозэщтым зырагьэсагь.

Шъолъыр общественнэ ныбжьыкІэ организациеу «Адыгэ Республикэм спортивнэ туризмэмкІэ и Федерацие» зыфигорэм ипрезидентэу Дмитрий Кузнецовым къызэриІорэмкІэ, ныбжыык Іэхэр зыхагьэлэжьагьэсх цІыфзэхахьэхэм афэдэхэр ренэу рагъэкІокІыхэмэ, ахэм зыгу етыгъэу зызыгъэсэнхэу фаехэр къагъэлъэгъощтых. Гупчэм иІофтхьабзэхэм чанэу ахэлажьэхэу кlалэхэм рагъэжьэщт, загъэсэщт, тапэкІэ инструкторэу Іоф ашІэн алъэкІыщт.

Инструкторхэр зыщырагъэджэхэрэ еджапІэм щагъэхьазырхэрэм ягъусэхэу мэзхэм кІощтых, къушъхьэхэм адэкІоещтых, цІыфхэр туристическэ маршрутхэм къызэращепщэкІыщтхэр зэрагъэшІэщт.

(Тикорр.).

«Русское лото», миллионхэр...

Джащ фэдэу «Русское лотом» цыхьи нахь фашІы, тапэкІэ унагьохэм зэращыджэгущтыгъэхэм фэдэу, пхъэ шъондыр цІыкІухэу пчъагьэхэр зытетхагьэхэу ІэкІэ Іалъмэкъым зырызэу къырахыхэрэр зыфэдэхэр амакъэ Іоу къызэреджэхэрэр агу рехьы. Хэти иунэ зэрисэу ахъщэ шІухьафтын къыхьы шІоигъу, ау ар зэкІэми къадэхъурэп. Ахъщэм фэшъхьафэу лоторейнэ билет зыщэфыхэрэм машинэхэр, фэтэрхэр, путевкэхэр, дачэхэр янасып къехьых.

Сыдэущтэу ар къыздэбгъэхъущта? Лоторейхэр зикіасэхэм ежьхэм агъэнэфэгъэ ыкІи къыхахыгъэ шІыкІэхэр яІэх. ГущыІэм пае, зэлъыпытэу а зы пчъагъэхэр зэрыт билетхэр, ежьым икІэсэ хэхыгьэ пчъагьэхэр, къызыхъугьэ мафэм, мазэм, илъэсым атефэхэрэр зэрытхэр къыхахых. Имашинэ номер фэдэхэр, исабый илъэс пчъагъэу зэрэхъугъэр, нэмыкІ хъугъэ-шІагъэхэр игъашІэ къызыхэхъухьагъэхэр агу къэ-

зэрэрекоквырэр альэгьу.

Билетхэр къащэфыхэ зыхъукІэ ахъщэ къызэрихьыщтымкІэ шІошъхъуныгъэ пытэ ашІэу мэхъу, джэнч арагъэдзы. Ау емыгупшысахэу лоторей билет къэзыщефыхером щыізх, джащ федеу ошіз-демышІэу джек-потри къырахы.

зыгъэкІыжьхэрэми цІыфхэр алъэхъух.

ИлъэсыкІэр къэблагьэ. Хабзэ зэрэхъугъэу, «Русское лотом» цІыфхэр ыгъэгушІощтых. 2019-рэ илъэсыр къызщихьащтым сомэ миллиардэу зэхэхъуагъэр агощыщт. Ащ фэдэ бэрэ къыхэкІырэп. Джек-потым изакъоу сомэ миллион 500-м нэсышт.

Сыдэущтэу ахъщэшхо лоторейкІэ къэпхьыщта? БэмышІэу сомэ миллионитІу къэзыхьыгъэхэ зэшъхьэгъусэхэу Светланэ ыкІи Роман Романовхэр ащкІэ цІыфхэм къадэгощагъэх. Ахэр илъэс 24-рэ хъугъэ зызэдэпсэухэрэр, сабыитly зэдапІу, Мыекъуапэ дэсых. Унэгъо зэгурыІожьэу мэпсэух. Къушъхьэхэм защагъэпсэфыныр якІас, джащ фэдэу лоторей билетхэр къащэфыхэшъ, зэрэунагъоу зэдауплъэкІух. НахьыбэмкІэ Светлан ары ахэм афэгьэзагьэр.

Къэралыгьо лоторееу «Русское лото» зыфиюрэр джэгукы анахыжъхэм ыки цыфхэм

шІу альэгьухэрэм ащыщ. Лоторейхэр зыщэфыгьэхэу ахъщэ кьэзыхынэу гугьэхэрэр тхьаумафэ кьэс телеканалэу НТВ-м кІэрэтІысхьэх, яунэхэм зэрарысхэу джэгуныр

> - ІофышІэ сыкъикІыжьызэ къэблэгьэгьэ тиражым хэлэжьэщт билет къэсщэфыгъ. Сахэдагъэп ыкІи сылъыхъугьэп. Апэ сапэ къифагьэр къахэсхыгь, – elo бзылъфыгъэм.

Тхьаумафэм телевизорым зыкІэрэтІысхьэм ибилет ахъщэ къыхьыщтыми ышІагъэп ыкІи егупшысагъэп. Сомэ миллиониту къызехьым ышюшъ хъугъэп. Номерхэу къэзыхьыгъэхэр сайтымкІэ ауплъэкІужьыгъэх, нэужым телеканалым теуагъэх. Арэущтэу щытми, лоторей билетымкІэ къахьыгъэ ахъщэм Москва лъэкІофэхэкІэ цыхьэ фашІыгъэп.

— Лъэшэу тыгушІуагъ, тынасыпышІоу зытлъытэжьыгъ. «БилеткІэ ахъщэ къипхышъущта?» зыІохэрэм тицыхьэ телъэу ятэlo — къипхышъущт! — elo Роман. Хэти иІофыр билет къыщэфынэу ары, адрэр инасып къыдигъэхъущт.

Сомэ миллионитур щыкасть у я в эхэм апэІуагъэхьащт. Машинэ къащэфы ашІоигъу, япхъу дэкІонэу зигъэхьазырыщтыгъэти, джэгу рыфашІыгъ. НыбжьыкІэхэм нахь шіухьафтын лъапізу аратыгъзу зэшъхьэгъусэхэм алъытэрэр ежьхэм янэ-ятэхэм къараlогъэгъэ гущыlэхэу унагьо зышІэнэу езыгьэжьагьэхэм алъагъэ І э сыжьыгъэхэр ары: «Анахь шъхьа І эр шъхьэкІэфагъэ зэфэпшІыжьыныр, зэфэбгъэгъужьыныр, къиныгъохэр къызтемыгъэкІонхэр ыкІи мэхьэнэ шІагъо зимыІэхэм Іо къарымыгъэкІыныр арых».

НыбжьыкІэхэм лоторееу «Русское лото» зыфиlорэр зезыщэрэ М. Борисовыр къызэрафэгушІорэр зытетхэгъэ видео къафигъэхьыгъ, гушІуапкІэу джэгукІэу «лотор» ащ игъус.

ИлъэсыкІэм ауплъэкІущтхэ лоторей билетхэм апэрэу сомэ миллиард къэзыхьын цІыф къахэкІынкІи хъун. Ащ зы нэбгырэп, зэрэунагьоу ящы ак зэрихьокІыни ылъэкІыщт.

(Тикорр.).

КЪЭЛЭ ПРОКУРАТУРЭМ КЪЕТЫ

Ешъуагъэу аварие **ншІнг**

Ильэс 21-рэ зыныбжь къэлэдэсым ылъэныкъокіэ къызэіуахыгъэ уголовнэ Іофым епхыгъэу Мыекъуапэ ипрокуратурэ гъэмысэн унашьо ышІыгъ.

Следствием зэригъэунэфыгъэмкІэ, гьогурыкІоным ишапхъэ ыукъуи, ешъуагъэу автомобилыр зэрифэзэ ыпэкІэ къикІырэ машинэм еутэкІыгь ыкІи ащ ыпкъ къикlыкlэ нэмыкl цlыфым шъобж хьылъэхэр тырищагъэх. Ащ епхыгъэ уголовнэ Іофыр прокуратурэм къэлэ хьыкумым ІэкІигьэхьагь.

Уголовнэ Кодексым къызэрэдилъытэрэмкіэ, агъэмысэрэм пшъэдэкіыжьэу илъэси 4-м нэс хьапс къежэ ыкІи цэкІэнхэ фитэп.

Сомэ миллион 12-кІэ ыгъэделагъ

Ильэс 63-рэ зыныбжь бзыльфыгьэм ыльэныкьокіэ уголовнэ юф къызэіуа-

илъэси 3-м къыкlоці Іэнатіэхэр ыгъэ- хыгъ. Ар нэпціыкіз инэюсэ бзыльфыгъэм цыхьэ къызфыригъэшІи, чІыфэу сомэ миллион 12-м ехъу къы ихыгъ ыкІи зэрэфаеу а мылькур ыгьэзекlyагъ.

Джы Іофыр Мыекъопэ къэлэ хьыкумым зэхифынэу щыт. Илъэси 10 хьапс ыкІи тазырэу сомэ миллион тыралъхьашт.

Наркотикхэр ыщэхэу къаубытыгъ

Къалэу Краснодар щыщ хъулъфыгъэм ылъэныкъокІэ уголовнэ Іофэу къызэІуахыгъэм епхыгъэ унашъо Мыекъопэ къэлэ хьыкумым ышІыгъ.

Зэрагъэунэфыгъэмкіэ, ащ бзэджэшіэ куп зэхищагьэу ИнтернетымкІэ наркотик пкъыгьо зэфэшъхьафхэу ахъщэшхо зы-

уасэхэр ыщэщтыгъэх. «Шъэфэу чІэтІагъэхэр» купым ышІыхэзэ наркотикхэр ІуагъэкІыщтыгъэх.

Купыр зезыщэщтыгъэр ышІагъэм еуцолІэжьыгъ. Къэралыгъо гъэпщынакІом ыІуагъэм хьыкумым къыдыригъашти, шэпхъэ пхъашэхэр зыдэлъ хьапсым илъэси 8 къыщихьынэу тыралъхьагъ.

Лъэпкъ искусствэр – тибаиныгъ

Адыгэхэм ясэмэркъэу къашъохэр

Льэпсэшхо зиlэ адыгэхэм якультурэ бай уетlэ зэпытыгьэкlи умыухынэу шlэныгьабэ щызэтегьэщагь. Льэпкъым идунэететыкlагьэр итарихь, ыбзэ, ишэн-хабзэхэм, изекlокlэ-шlыкlэхэм, иорэдхэм, икъашьохэм къащыlотагь. Льэныкъуабэкlэ гьэзагьэу loф зышlэрэ шlэныгьэлэжьхэм чэщи мафи ямыlэу мыхэмкlэ loфыгьохэр зэшlуахых – мэугьуаех, зэрагьашlэ, зэхафы, гупшысэ зэфэхьысыжьхэр ашlых, тхыгьэ зэфэшъхьафхэр, тхыльхэр къндагьэкlых.

Бэмышізу, мы илъэсым, Кушъу Светэ Азмэт ыпхъум имонографиеу «Шуточные танцы адыгов (черкесов)» зыфиюрэр пчъагъэмкіз 1000 хъоу ООО-у «Полиграф-Юг» зыфиюрэм къыщытырадзагъ. Іофшіагъэм къохьэпіэ адыгэхэм ясэмэркъзу къашъохэр зэрэгъэпсыгъэхэр, ахэм къаlуатэрэр, мы къэшъо пъэпкъхэр зэрэзэтеутыжыыгъэхэр щыгъэунэфыгъэх, къыщытхыхьагъэх.

Тхылъым иавторэу Кушъу Светэ 1968-рэ илъэсым къуаджэу Пэнэжьыкъуае къыщыхъугъ. Адыгэ къэралыгъо кlэлэегъэджэ институтым имузыкэ-педагогикэ факультет сэнэхьатэу «музыка» зыфиюрэм-кы щеджагь. 1966-рэ ильэсым къыщыублагъэу Къэралыгъо телерадиокомпаниеу «Адыгеям» юф щешы. Автор, режиссер ыки телекъэтын программэхэу «Псынэкы «Формула успеха» зыфиюхэрэм язещаку. Мы къэтынхэм яхьатыркы С. Кушъум музыкэмкы ыкыльы шыныгъэхэр, анахьэу музыкэ ымэ-псымэхэм-кы, льэпкъ къашъохэмкы, ижъырэ ыки джырэ шэн-хабзэхэмкы, къащыриютыкын ылъэкыгъ.

Проектэу «Формула успеха» зыфиюрэм къыдыхэлъытагьэу бзылъфыгьэм къэтынипш пчъагъэ Адыгеим икультурэ июфышышхохэм яхьылагьэу ыгъэхьазырыгъ.

КъэІогъэн фае С. Кушъум илъэс заулэрэ фольклор-этнографическэ ансамблэу «Жъыум» имузыкальнэ Іэшъхьэтетэу, Цэй Ибрахьимэ ыцІэ зыхьырэ АР-м и Лъэпкъ театрэ музыкэмкІэ ипащэу ыкІи АР-м лъэпкъ культурэмкіэ и Гупчэ фольклорымкіэ испециалистэу, Къэралыгъо академическэ къэшъокІо ансамблэу «Налмэсым» иупчІэжьэгьоу Іоф зэришІагьэр. Іофыбэу зыфэгьэзэгъагъэм, ыгъэцэкІагъэм мурад инэу шІэныгъэлэжьыныр къыкІэкІуагъ. Светэ ушэтын ІофшІэгъэшхо ышІагъ, урысые ыкІи ІэкІыб къэралыгьохэм къащыдэкІыхэрэ шІэныгьэ тедзэгьухэм истатья 15 ащыгъэунэфыгъ, къадэхьагъ. «Аспирантхэм яшlэныгъэ lофшlагъэхэм анахь дэгъум» зыфиlорэ лъэныкъомкlэ Светэ 2015-рэ илъэсым я III-рэ Всероссийскэ ыкlи я II-рэ Дунэе зэнэкъокъухэм ялауреат хъугъэ.

«Адыгэ пщынэр», «Адыгэ къуаер», «Онджэкъы у орэдхэр» зыфию у Светэ ю зыдишагъэхэу, ыгъэуцугъэ фильмэхэр къэгъэлъэгъон проектэу «Си Адыгей» ык и «Онджэкъ» зыфиюрэм ахэуцуагъэх ык и журналистикэм ылъэныкъок Президент шухъафтыным (2011) илауреат, искусствэмк ВАР-м и Къэралыгъо шухъафтын илауреат хъугъэ 2015-рэ илъэсым.

2016-рэ илъэсым Светэ «АР-м изаслуженнэ журналист» зыфиюрэ щытхьуціэр къыфагъэшъошагъ. АР-м культурэмкіэ и Министерствэ щызэхэщэгъэ Общественнэ советым хэт. Мы зэкіэми къаушыхьаты бзылъфыгъэр шіэныгъэхэм зылъащэу, юфшіэкіо чанэу, гупшысэкіо-къэютэкіо гъэшіэгъонэу зэрэщытыр.

Анахьэу гупсэфыгьо къезымытырэр лъэпкъ искусствэм ильэныкъуабэм ащыщэу сэмэркъзу къашъохэр арых. Къиныбэм къамыуфэу, лІэшІэгъу гьогубэр къызэзынэкІыгъэ адыгэхэм ящыІакІэ орэдыр, къашъохэр арых сыдигъуи къафэзгъэпсынкІагъэхэр; сэмэркъзу шъабэу, гуапэу ахэм ахэлъыр зэкІэ ежь лъэпкъыжъ лъачІэм ыпсэ тешІыкІыгъэх. Арышъ, Светэ ит-

хылъ-монографиеу «Шуточные танцы адыгов» зыфиюрэр щэч хэмылъэу осэшу зий.

Тхылъым сэмэркъэу къэшъо 23-рэ къыщытыгъ: яшъуаши, акупкlи, къызэрашІыщтыгьэхэри, агъэфедэщтыгьэхэ мэкъамэхэри, ахэр зышІзу зылъэгъугъэхэм къаІотэжьхэрэри тхылъым къыщытхыхьагъэх.

Монографием итемэ шъхьаІэ къызэІухыгъэным тегъэпсыхьагьэх нотэхэмкІэ тхыгьэхэ орэдхэр, къашъохэм яплъышъо-шІыкІэ, гупшысэу ахэлъыр дэгъоу мехфаихашефев фылы едехейшыв къаІотагъэхэр. Сэмэркъэур къашьом хэпльхьаныр, зыкъэшІын-зыкъэгъэлъэгъон амалышхо пхэмылъмэ, аукъодыеп, мы лъэныкъо пстэур щыгъэунэфыгъэу, щызэгъэзэфагъэу тхылъым къыщыІотагъ. ІофшІагъэр зэлъашІэрэ шІэныгьэлэжьышхо-музыковедэу А. Н. Соколовам игущыІэпэ кІэкІ къызэІуехы. Адыгэхэм якъашъохэмкІэ тхыгъэ ыкІи тхылъ бэдэдэ зэрэщыІэр кІигъэтхъызэ, сэмэркъэу къашъохэмкІэ научнэ ІофшІэгъэ хэушъхьафыкІыгъэ зэрэщымыІэр ыкІи мы темэм Кушъум зызэрэфигъэзагъэр илъэсыбэ ІофшІагьэу иІэм къызэрапкъырыкІыгьэр ащ кІигъэтхъыгъ. Адыгеим ыкіи ІэкІыбым — Тыркуем, Израиль угьоен Іофышхор зэращызэшІуихыгъэр, Интернетыр къызфигъэфедэзэ Европэм ыкІи Къэбэртэе-Бэлъкъарым ащыпсэухэрэ адыгэхэм, шіэныгъэлэжьхэм зызэрарипхыгъэр, ишіэныгъэ ыкіи иамал зэдигъэіорышіэзэ къызэрэдигъэкіыгъэр лъэпкъ, хэгъэгу искусствэмкіэ мэхьанэ зиізу А. Н. Соколовам ылъытагъ.

Тхылъым сэмэркъзу къзшъо 23-рэ дэт: «Мэракіу», «Щырыщ зэфакіу», «Зыгъэгус», «Къзшъольащ», «Гощзудж», нэмыкіхэри. Ахэм зэкіэми нэшэнэ шъхьаізу сэмэркъзур зэряіэр, зэрэзэтехьэхэрэр, зэрэзэтекіхэрэр, къзшыкіэ шапхъэхэр кіззыгъэнчъзу авторым упкіэпкіыгъзу къыриютыкіынхэр фызэшіокіыгъ. Тхылъым ыкіышъо тет «Ачъэкъашъор» зышіыгъэр сурэтышізу Дыгъу Айтэч.

Джырэ мафэхэм сэмэркъэу нэшанэм илъ къашъохэр «Зыгъэгус», «Гощэудж» хэпхыжьхэмэ бэрэ тлъэгъухэрэп. Ащ елъытыгъэу, ансамблэ шъхьа эхэми, нахь цІыкІухэми мы къашъохэр зэрагъэшІэнхэмкІэ ыкІи ярепертуар хагъэхьанхэмкІэ мы монографиер агъэфедэн алъэкlыщт. С. Кушъум и офшагъэ лъэпкъ культурэм итарихъкІэ гъэзагьэу Іоф зышІэхэрэми, этнографхэми, музыковедхэми, студентхэми, артистхэми ІэубытыпІэ дэгъу афэхъунэу тэгугъэ, адыгэхэм яижъырэ ыкІи джырэ культурэ зэфэдэу озыгъэшІэрэ тхыгъ, ІофшІэтьэ гьэшІэтьон. ШІыкІэ-гьэпсыкіэ ямышіыкіэхэу адыгэхэм -мехнеішп дехалеха мехоашьаня кІэ, тхылъыр ІэпыІэгъу хъущт.

ТхыльыкІ

ІофшІэгьэ дэгьу

Іофшіэгьэ зэтегьэпсыхьэгьэ дэгьу Налщык щыпсэухэрэ Котляров зэшъхьэгьусэхэу Мариерэ Викторрэ ятхылъ тедзапіэ къыщыдэкіыгь. Ар зигупшысэ къыхьыгьэр Иуаныкъо (Докъщыкъо) Мадинэ ары. «Адыгэ идэ» цізу зыфишіыгьэр адыгэхэм яльэпкъ Іэшіагьэу, дышъэидэр бзылъфыгьэ Іапэхэм зэрагьэчъыщтыгьэм фэгьэхьыгь. Мадинэ ильэсипші пчъагьэм мыщ Іоф дишіагь ыкіи творческэ ліыхъужъныгьэ зэрихьагь.

Ильэс фэдизрэ ІофшІагьэр къыдэкІыным фагьэхьазырыгь ыкІи уигьэгушІоу итепльэкІи, купкІзу иІэмкІи тхыльыр агьэпсыгь, полиграф искусствэ шэпхьэ дэгьу фашІыгь, ыкІышъуи, тхылъ тхьапэхэри, льэпкъ Іофыгьоу къызэјуихырэм диштэхэу дэгъух. Мы тхылъ-альбомыр ижъырэ льэпкъ ІэшІагьэр хэти ышІэнымкІз ІэпыІэгъу гьэнэфагьэ хъущт. ІэшІагьэу дышъэидэр зэман чыжьэм льэпкъым къызыдиштагьэу, ащ пшъэшъэжьые цІыкІухэр ильэси 7 — 8 зэрэхъухэу фагьасэхэу, пшъэшъэ ыкІи бзылъфыгьэ икъугъэхэм аІапэ дышъэр къыпызэу зэрэщытыгьэр, адыгэ идэр зэрашІырэр, зэрагьэфедэрэр, непэрэ мафэхэм дышъэндэр къызэраштэжьыгъэр, ар лъэпкъ искусствэм ипчэгу игьорыгьоу къызэриуцожьырэр Мадинэ мы тхылъ-ІофшІагьэм къыщыриІотыкІыгъ.

Тхылъ тедзапіэм иредактор шъхьаіэу Виктор Котляровым къызэриіуатэрэмкіэ, Иуаныкъо Мадинэ итхылъзу «Адыгэ идэ» зыфиіоу Къэбэртаем къыщыдэкіыгъэм тхылъеджэхэр адыгэхэм ядышъэидэ искусствэ идунай хещэх. Мыщ лъэпкъ ізшіэгъэ гъэшіэгъоным итарихъкіэ упчіэхэри, дышъэидэр зэрашіырэ шіыкіэ зэфэшъхьафхэри, дышъэ ыкіи тыжьын іуданэхэр зэрагъэфедэхэрэр, Іэкіэ ублэным ыкіи ушъэным зызэрафэбгъэсэщтыр къыщыіуагъэх. Къыдэкіыгъом сурэт зэфэшъхьафыбэ шъоджылхэмкіэ къэтыгъзу — 1000-м нахьыбэ дэт. Сурэттехыгъэхэр, шіыгъэ сурэтхэр, хъы-

рахъишъэ зэфэшъхьафхэм ятхыпхъэхэр щыгъэунэфыгъэх; гущыlалъэу хэтми yнalэ зытырыуегъадзэ, тилъэхъан щамыгъэфедэжьырабэ ахэм ахэт, къэбэртэещэрджэсыбзэкlэ, адыгабзэкlэ ахэр къэтыгъэх.

Адыгэхэм ядышъэидэ цІыфым ыІитІукІэ ышІырэ искусствэм и ахь ин ык и л л эш эг ь убэ тарихъым пытэу хэгьэщагь. Нэм къык/идзэрэ дышъэидэр зыщыгьэфедагъэхэ пкъыгъохэу адыгэ Іэпэlасэхэм ашІыщтыгъэхэр, Іэ анэсыгъэр умышіэнэу гъэцэкіэгъэ-зэкіэшіыхьагъэу, тхыпхъэр ащыгъэчъыгъэу, сурэтыр зы зэщыкъуагъэ имыlэу къызэращытыгьэр бгъэшlагьо екъу. Іэпэщысэхэр къыкІэмыІотыкІыжьыгъэхэу, зышІыгъэ цІыфым ыгу ахэхьагъэу зэфэшъхьафых ыкІи дэгъугъэ шапхъэр сыдигъуи яІ. Адыгэхэм яІэшІагъэ, ядэкІэ-хэдыкІыкІэ (черкес стилым) ебгъэпшэн горэ зэрэщымы эр, джащ фэдэ къабзэу хъырахъишъэр, ежь лъэпкъым ыпсэ хилъхьэзэ, Ізшэшіын Іофыми, дышъэ ыкіи тыжьыным яшіын зэрахагьэхьагьэр, пхъэм хабзыкІыщтыгьэ пкъыгьохэми, шъом -ишь мысжпест е устремент в межесты принамент в межесты принамент в межесты гъэфедагъ; ІэпкІэ-лъэпкІэгъэ закъоу щымытэу, ІэпэІэсагъэр ащкІэ зыфалэжьыжьыгь. Мы лъэныкъо пстэумкІи гъэзагъэу Иуаныкъо (Докъщыкъо) Мадинэ шІэныгъэшхо къыкъокІыгь, уасэ зиІэ ІофшІагьэ къыІэкІэкІыгь», - кІигъэтхъыгъ В. Котляровым.

«Адыгэ идэ» зыфиlорэ тхылъым уасэ иlэу анахь къэзышlырэр дышъэидэу адыгэхэм ашlыщтыгъэм фэдэ шъыпкъэ нэмык! цlыф лъэпкъ горэми зэримыlэр, нэмык! Ізпэщысэхэм мыхэр зэратек!хэрэр ары. «Дышъэ идэ» зыфиlорэм ежь лъэпкъым хэлъ Ізшlагъэр, дышъэ Іуданэхэмк!э удэныр къек!ы, ар ук!зупч!эжьынэу щымытэу зэрагъэцэк!агъэм ищысэх Ізпэlасэхэм я!эшlагъэхэу л!эшlэгъухэм амыгъэпк!ыжьыгъэхэу дэгъоу къызэтенагъэхэр.

Мы аужырэ илъэс 20 – 30-м хэпшlыкlэу дышъэидэм

изэтегъэуцожьынкіэ Іофышхо къош республикищми – Къэбэртаем, Адыгеим, Щэрджэсым ащашіэ. Шыкур, бзылъфыгъи, хъулъфыгъи лъэпкъ Іэшіагъэмкіэ гъэзагъэу агу етыгъэу Іоф зышіэщтхэри къыкъокіыгъэх – Мэстафэ Вячеслав, ащ илъэужышіу рыкіогъэ ныбжыкіабэр. Сыда зымыуасэр джырэ мафэхэм адыгэ пшъашъэхэми, пшъэшъэжъыехэми аlапэкіэ адыгэ шъуашэр адэу ыкіи хадыкізу зэрэфежьэжыпгээхэр?! Нэр піэпахы адыгэ идэр зытешіыхьэгъэ сыд фэдэрэ анахь пкъыгъо ціыкіуи.

Дышъэидэмкіэ Мадинэ итхылъ Къэбэртэе-Бэлъкъар Республикэм ыкіи Адыгэ Республикэм я Лъэпкъ музейхэм яфондхэм къахэхыгъэ сурэттехыгъэхэр бэу щыгъэфедагъэх, дышъэидэр зытет Іэпэщысэхэри бэу къыщытыгъэх, унэе угъоигъэхэри хэхьагъэх. Ахэр зэкіэ къызфигъэфедэзэ, «Адыгэ идэ» зыфиюрэ тхылъ-альбомыр зыгъэкіэрэкіагъэр, зэзыгъэкіугъэр Шэуджэн Жанн. «Адыгэ идэ. Золотое шитье адыгов» зыфиюрэр пчъагъэмкіэ 1000 хъоу къыдэкіыгъ, узыкіэхъопсын юфшіэгъэ дэгъу.

Нэкіубгьор зыгьэхьазырыгьэр МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Зэпахырэ узхэм апэуцужьыгъэнымкІэ Адыгэ Республикэм икомиссие иунашъу

Пэтхъу-Іутхъум, гриппым, пневмонием зыкъызыщаІэтырэ лъэхъаным Адыгэ Республикэм Іофтхьабзэу щызэрахьащтхэм яхьылІагь

Роспотребнадзорым Адыгэ Республикэмкіэ и ГъэІорышіапіэ къыгъэхьазырыгъэ къэбарэу пэтхъу-Іутхъур, гриппыр, пневмониер къызэутэлІагьэхэм япчъагъэ фэгъэхьыгъэм, Адыгэ Республикэм псауныгьэр къэухъумэгъэнымкІэ и Министерствэ къыгъэхьазырыгъэ къэбарэу пэтхъу-Іутхъум, пневмонием зыкъызыщаІэтырэ лъэхъаным ІэзэпІэ-профилактикэ учреждениехэм Іофтхьабзэу зэрахьэхэрэм афэгьэхьыгьэм, 2019 — 2021-рэ илъэсхэм профилактикэ Іофтхьабзэхэу зэрахьащтхэмкІэ планхэм затегущыІэ нэуж комиссием унашъо ышіыгъ:

Роспотребнадзорым Адыгэ РеспубликэмкІэ и ГъэІорышІапІэ къыгъэхьазырыгъэ къэбарэу пэтхъу-Іутхъур, гриппыр, пневмониер къызэутэлІагьэхэм япчъагьэ фэгъэхьыгъэр, Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ и Министерствэ къыгъэхьазырыгъэ къэбарэу пэтхъу-Іутхъум, пневмонием зыкъызыщаІэтырэ лъэхъаным ІэзэпІэ-профилактикэ учреждениехэм Іофтхьабзэу зэрахьэхэрэм афэгъэхьыгъэр, 2019 — 2021-рэ илъэсхэм профилактикэ Іофтхьабзэхэу зэрахьащтхэмкІэ планхэр къыдэлъытэгъэнхэм, пэтхъу-Іутхъум, гриппым, пневмонием нахь льэшэу зямыгьэушьомбгьугьэным ыкІи Адыгэ Республикэм исхэм зэпахырэ узхэр къямыгъэутэлІэгъэнхэм атегьэпсыхьагьэу:

1. Адыгэ Республикэм имуниципальнэ образованиехэм япащэхэм игьо афэльэгъугьэнэу:

- 1.1. 2018 2019-рэ илъэсхэм пэтхъу-Іутхъур, гриппыр, пневмониер къямыгъэутэлІэгъэнымкІэ Іофтхьабзэу зэрахьащтхэм япланхэр зэрагъэцакІэрэм гъунэ лъафынэу.
- 1.2. КІымафэрэ Іоф ашІэным-кІэ ящыкІэгъэ амалхэр яІэнхэм, температурэмкІэ шапхъэу щыІэхэр къыдалъытэнхэм, щагум дэтхэу Іоф зышІэхэрэм зызщагъэфэбэщт, зыщышхэнхэ алъэкІыщт унэхэр яІэнхэм пае мылъку къагъотынэу.
- 1.3. КІэлэцІыкІухэм гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ учреждениехэм ящыкІэгъэ оборудованием (термометрэхэм, бактерициднэ остыгъэхэм, дезинфекционна амалхэм, къэбзэныгъэмкІэ ыкІи ашъхьэ къаухъумэжьынымкІэ амалхэм) икъэщэфын пэІухьащт мылъку къыхагъэкІынэу.

2. Зэхэщэн-правовой лъапсэу яlэм емылъытыгъэу организациехэм япащэхэм:

- 2.1. Гриппымрэ пэтхъу-lутхъумрэ защыухъумэгъэнхэм пае аптечнэ учреждениехэм япащэхэм маскэхэмрэ lэзэгъу уцхэмрэ икъоу щыlэнхэм анаlэ тырагъэтынэу.
- 2.2. Температурэмкіэ шапхьэхэу щыіэхэм адиштэу кіымафэрэ Іофшіэнхэр зэхащэнхэу, щагум Іоф щызышіэхэрэм зызщагъэфэбэщт, зыщышхэщтхэ унэхэр къафэгъотыгъэнхэу. Гриппымрэ пэтхъу-Іутхъумрэ зыкъамыштэным ыкіи апэуцужьыгъэным атегъэпсыхьэгъэ Іофтхьабзэхэр зэхащэнхэу.
 - 2.3. Гриппымрэ пэтхъу-

Іутхьумрэ ціыфхэм къямыутэпіэгьэным иамалхэр (транспортыр дезинфекцие шіыгьэныр, жьы къабзэ игъэхьэгъэныр, маскэхэр аlульынхэр) ціыфхэр зезыщэрэ транспорт предприятиехэм япащэхэм зэрахьанхэу.

2.4. СатыушІыпІэхэм, цІыфхэр бэу зыщызэІукІэхэрэ чІыпІэхэм санитарием ишапхъэхэр ащамыукъонхэм лъыплъэнхэу.

3. Адыгэ Республикэм псауныгъэр къэухъумэгъэнымкіэ и Министерствэ мыщ фэдэ лъэныкъохэр къыдилъытэнхэу:

- 3.1. Вирусхэр къязымыгъэутэліэрэ Іззэгъу уцхэм (арбидол, рибавирин, тамифлю, реленза, гриппферон, виферон, реаферон, ингарон ыкіи нэмыкіхэм), нэбгырэ пэпчъ ышъхьэ къызэриухъумэрэ дезинфекционнэ амалхэм язапас хагъэхъонэу, медицинэ аппаратурэ гъэнэфагъэхэр, ИВЛри пульсоксиметрэхэри ахэм зэрахэтэу, яlэнхэр.
- 3.2. Гриппымрэ пэтхъу-lутхьумрэ къызэуталlэхэрэм япчъагъэ хэхъон зэрилъэкlыщтым медицинэ организациехэр фэхьазырынхэу, стационархэр нэмыкl лъэныкъохэм афагъэзэн, гриппознэ отделениехэр къызэlуахын зэралъэкlыщтыр, медицинэ loфышlэхэм япчъагъэ хэгъэхъогъэн фаеу хъун зэрилъэкlыщтыр.
- 3.3. Унэшъо гъэнэфагъэ ашіыфэ нэс планым хэт сымаджэхэр стационар іззэпіэ-профилактикэ учреждениехэм амыштэнхэр.
- 3.4. Медицинэ ІэпыІэгъу тэрэз ягъэгъотыгъэным пае Адыгэ Республикэм псауныгъэр къзухъумэгъэнымкІэ икъэралыгъо бюджет учреждениеу «Мыекъопэ къэлэ клиникэ сымэджэщым» итерапевтическэ корпус джыри пІэкІорхэр чІэгъэуцогъэнхэу ыкІи ар пульмонологическэ отделением хэгъэхьэгъэнэу.
- 3.5. Гриппымрэ пэтхъу-Іут-хъумрэ зыкъызыща!этырэ лъэ-хъаным поликлиникэ отделениехэм тхьаумэфэ мафэхэм сыхьатыр 15.00-м нэс дежурнэ врачхэм Іоф ащаш!энэу; медицинэ Іофыш!эхэр отпускым къыдащыжьынхэу.
- 3.6. Гриппыр, пэтхъу-Іутхъур, пневмониер къызэутэлІагъэхэм яІэзэгъэным иамал пстэури зехьэгъэнэу.
- 3.7. Апшъэрэ, гурыт гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ медицинэ учреждениехэр къэзыухыхэрэр сымаджэхэм къадекlокlынхэуыкlи медицинэ ІэпыІэгъу псынкlэм ибригадэ тедзэхэм ахэтынхэу къегъэблэгъэгъэнхэу.
- 3.8. Гриппымрэ ащ ехьыщыр узхэмрэ арыліыкіынхэр къызыхэкіыгъэр зэгъэшіэгъэныр, ахэм ябиоматериалхэм лабораторнэ вирусологическэ уплъэкіунхэр яшіыліэгъэнхэр.
- 3.9. Лъэрымыхьэхэр шlокl имыlэу Адыгэ Республикэм псауныгьэр къэухъумэгьэнымкlэ икъэралыгьо бюджет учреждениеу «Адыгэ республикэ клиникэ сымэджэщымрэ» Адыгэ Республикэм псауныгьэр къэухъумэгьэнымкlэ икъэралыгьо бюджет учреждениеу «Мыекъопэ къэлэ клиникэ сымэджэщымрэ» ачlагьэгьолъхьанхэу.

3.10. Зэпахырэ узэу къяутэлІагьэр зыфэдэр гьэунэфыгьэным тегъэпсыхьагъэу Іофэу ашІэрэр агъэлъэшынэу. Гриппым, пэтхъу-Іутхъум, пневмонием ыгьэгумэкІыхэрэм ябиоматериал аштэнэу, уз хьылъэхэр къызэутэлІэнхэм ищынагьо зышъхьащытхэр (кІэлэцІыкІухэр, лъэрымыхьэхэр, шъоущыгъу, гу-лъынтфэ узхэм ыкІи нэмыкІхэм агъэгумэкІхэрэр) лабораторнэу ауплъэкlунхэу; коллективхэм, ІэзэпІэ-профилактикэ учреждениехэм ястационархэри ахэм зэрахэтхэу, жъугъэу ащысымаджэхэу загьэунэфыкіэ.

3.11. Зэпахырэ узхэм апэуцужьыгъэнымкІэ медицинэ организациехэм Іофтхьабзэу ащызэрахьэхэрэр нахь агъэлъэшынэу (маскэхэр, дезинфекционнэ амалхэр агъэфедэнхэу, медицинэм июфышюэхэм гриппыр къямыгъэутэлІэгъэным иамалхэр псынкІэу зэрахьанэу, сымаджэхэм къалъыкІохэрэр стационархэм ачамыгъэхьанхэу. пэтхъу-Іутхъур къызэутэлІагьэхэмрэ нэмык сымаджэхэмрэ пчъэ зэфэшъхьафхэмкІэ амбулаторнэ-поликлиникэ учреждениехэм ачІагъэхьанхэу ыкІи нэмык амалхэм яусэнхэу).

3.12. Пэтхъу-Іутхъур, гриппыр, пневмониер къызыщяутэлІэгьэ чІыпІэхэм шэпхъэ методическэ документхэм адиштэу зэпахырэ узхэм апэуцужьыгъэным тегъэпсыхьэгъэ Іофтхьабзэхэр игъом ащызэрахьанхэу.

3.13. Гриппыр, пэтхъу-lутхъур ціыфхэм жъугъэу къызэряутэліагъэмкіэ, пневмоние къызэузхэрэр къызэрэхагъэщыгъэмкіэ псауныгъэм икъзухъумэнкіэ федеральнэ бюджет учреждениеу «Гигиенэмрэ эпидемиологиемрэкіэ Гупчэу Адыгэ Республикэм щыіэм» игъом макъз рагъэіунэу, коллективхэм ахэт кіэлэціыкіухэм анахьэу анаіз атырагъэтынэу.

3.14. Гриппыр, пэтхъу-Іутхъур, пневмониер къызэузхэрэр къызыхагъэщыхэкІэ, медицинэ ІофышІэхэр зэрэзекІон фаехэм афэгъэхьыгъэ семинархэр зэха-

3.15. Гриппымрэ пэтхъу-lутхъумрэ къямыгъэутэлlэгъэнхэмкlэ зызэраухъумэн фэе шlыкlэхэм афэгъэхьыгъэ къэбархэр ренэу къэбарлъыгъэlэс амалхэмрэ официальнэ сайтхэмрэ къарагъэхьанхэу.

3.16. Жьы къэщапіэхэм къяутэліэрэ узхэм, пневмониери ахэм зэрахэтэу, апкъ къикіыкіэ зидунай зыхъожьыхэрэм япчъагъэ нахъ макіэ шіыгъэным тегъэпсыхьагъэу пневмококковэ вакцинэ къызэращэфыщт ахъщэ джыри къыхигъэкіынэу финансхэмкіэ Министерствэм зыфигъэ-

4. Адыгэ Республикэм гъзсэныгъэмрэ шіэныгъэмрэкіз и Министерствэ:

4.1. Гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ кlэлэцlыкlу учреждениехэм ящыкlэгъэ оборудованиер (термометрэхэр, бактерициднэ остыгъэхэр, дезинфекционнэ, зызэраухъумэрэ амалхэр) зэраlэкlагъахьэхэрэм гъунэ лъифынэу.

4.2. Зэхэубытэгьэ гьэсэныгьэ

зыщарагъэгъотырэ кlэлэцlыкlу учреждениехэм кlэлэегъаджэхэр, санитар постхэр, ны-тыхэм ащыщхэр зыхэхьэрэ комитетым хэтхэр къыздырагъаlэхэээ, гриппыр, пэтхъу-lутхъур къызэутэлlагъэхэр икъоу къыхагъэщынхэу.

4.3. Гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ кlэлэцlыкlу учреждениехэм яунэхэм температурэ гъэнэфагъэ арытынэу, зэпахырэ узхэм апэуцужьыгъэнымкlэ шапхъэу щыlэхэр къыдалъытэнхэу.

4.4. Гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ кіэлэціыкіу учреждениехэм кіэлэціыкіу пчъагъэу къякіуаліэрэр мафэ къэс ауплъэкіунэу ыкіи ахэр къызыкіэмыкіуагъэхэр зэрагъэшіэнэу.

4.5. Гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ кlэлэцlыкly учреждениехэм пэтхъу-lутхъумрэ гриппымрэ къызэутэлlагъэхэу къащыхагъэщыгъэ пчъагъэм ехьылlэгъэ къэбархэр мафэ къэс псауныгър къэухъумэгъэнымкlэ федеральнэ бюджет учреждениеу «Гигиенэмрэ эпидемиологиемрэкlэ Гупчэу Адыгэ Республикэм щыlэм» lэкlагъэхьанхэу.

4.6. Гриппыр, пэтхъу-lутхъур къызэутэлlагъэхэр гъэсэныгъэ языгъэгъотырэ кlэлэцlыкlу учреждениехэм къазыщыхагъэщхэкlэ, гриппымрэ нэмыкl пэтхъу-lутхъу узхэмрэ къямыгъэутэлlэгъэнхэмкlэ санитар шапхъэу щыlэхэм адиштэу ищыкlэгъэ lофтхьабзэхэр зэрихьанхэу.

4.7. Гриппымрэ пэтхъу-Іутхъумрэ жъугъэу къяутэлІагъэу къызыхагъэщыкІэ, Роспотребнадзорым Адыгэ РеспубликэмкІэ и
ГъэІорышІапІэ, ащ ичІыпІэ къутамэхэм, Адыгэ Республикэм
псауныгъэр къэухъумэгъэнымкІэ
и Министерствэ гъэсэныгъэ
языгъэгъотырэ кІэлэцІыкІу организациехэм егъэджэн Іофыр
къащызэтырагъэуцонэу унашъо
зэраштагъэм ехьылІэгъэ къэбарыр аІэкІигъэхьанэу.

4.8. ИщыкІэгъэ унашъор аштэфэ нэс цІыфхэр жъугъэу зыхэлэжьэрэ культурэ, спорт Іофтхьабзэхэр ыкІи нэмыкІ Іофтхьабзэхэр нахь макІзу зэхащэнхэм ынаІэ тыригъэтынэу.

5. Роспотребнадзорым Адыгэ Республикэмкіэ и Гъэlорышіапіэ:

5.1. Зэпахырэ узхэм зыкъызыщаштэгьэ чІыпІэхэм ащ фэдэ узхэм зэращыпэуцужьхэрэм, псауныгьэм икъэухьумэн фэгьэзэгьэ учреждениехэм, гьэсэныгьэ зыщарагьэгьотырэ учреждениехэм, сатыушіыпіэхэм, общественнэ транспортым, хьакіэщхэм ыкіи нэмыкі чіыпіэхэу ціыфхэр жъугъэу зыщызэіукіэхэрэм санитар шапхъэхэр къазэрэщыдалъытэрэм нахь лъэшэу гъунэ лъифынэу.

5.2. Зэпахырэ узхэм зызэраушъомбгъурэр игъом гъэунэфыгъэнэу, ащ фэдэ узхэм апэуцужьыгъэным тегъэпсыхьэгъэ Іофтхьабзэхэр зэрихьанхэу, Адыгэ Республикэм исхэр ренэу ыуплъэкlухэзэ ышІынэу.

5.3. Жьы къэщапІэхэм инфекциехэм къапкъырыкІырэ узхэр, пневмониери ахэм зэрахэтэу, къямыгъэутэлІэгъэнымкІэ ашІэн фаехэм афэгъэхьыгъэ къэбархэр цІыфхэм аІэкІигъэхьанхэу.

6. Псауныгъэм икъэухъумэнкіэ федеральнэ бюджет учреждениеу «Гигиенэмрэ эпидемиологиемрэкіз Гупчэу Адыгэ Республикэм щыіэм»:

6.1. Гриппыр, пэтхъу-lутхъур, пневмониер къызэряуталlэхэрэм-кlэ lофхэм язытет мафэ къэс ыуплъэкlунэу, узхэр къызыхэкlырэр зэригъэшlэнэу.

6.2. Иммунофлюоресценцие шыкіэмрэ ПЦР-мрэ къызфагъэфедэхэзэ, пэтхъу-Іутхъумрэ гриппымрэ къызэузхэрэм ябиологическэ материал лабораторнэу зэрауплъэкіурэм гъунэ лъифынэу.

6.3. ІззэпІэ-профилактикэ учреждениехэм гриппым, пэт-хъу-Іутхъум, пневмонием зыкъызыщаштэгъэ чІыпІэхэм ащызэрахьэрэ Іофтхьабзэхэм гъунэ алъифынэу.

6.4. Гриппым ивирусхэр зэрагъэунэфырэ реагентхэр щыlэным ынаlэ тыригъэтынэу.

6.5. Жьы къэщапіэхэм инфекциехэм къапкъырыкіырэ узхэр, пневмониери ахэм зэрахэтэу, къямыутэліэнхэмкіэ ашіэн фаехэм афэгъэхьыгъэ къэбархэр ціыфхэм аіэкіигъэхьанхэу.

7. Республикэ гъэзетхэу «Советскэ Адыгеимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» яредакторхэм мы унашъор къыхаутынэу.

8. Унашъом игъэцэкІэн зэрэкІорэм сшъхьэкІэ сылъыплъэнэу зыфэсэгъазэ.

> Зэпахырэ узхэм апэуцужьыгъэнымкіэ Адыгэ Республикэм икомиссие итхьаматэу Н. С. ШИРОКОВА

къ. Мыекъуапэ, чъэпыогъум и 30, 2018-рэ илъэс

N 4

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Республикэм игъогу фонд ехьылlагъ» зыфиlорэм ия 2-рэ статья зэхьокlыныгъэ фэшlыгъэным фэгьэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм 2018-рэ илъэсым чъэпыогъум и 24-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Адыгэ Республикэм игъогу фонд ехьылlагъ» зыфиlорэм ия 2-рэ статья зэхъокlыныгъэ фэшlыгъэным фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу N 49-р зытетэу «Адыгэ Республикэм игъогу фонд ехьылlагъ» зыфиlоу 2011-рэ илъэсым чъэпыогъум и 27-м къыдэкlыгъэм

ия 2-рэ статья зэхьокІыныгьэ фэшІыгьэнэу, мыщ фэдэ къэІуакІэ зиІэ я 2^1 -рэ пунктыкІэр хэгьэхьогьэнэу:

«2¹) Урысые Федерацием ихэбзэгъэуцугъэу гьогухэм ящынэгъончъагъэ фэгъэхьыгъэр зыукъохэрэм тазыр атыралъхьэ;».

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъу-

2019-рэ илъэсым щылэ мазэм и 1-м къыщыублагъэу мы Законым кlуачlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, шэкІогъум и 1, 2018-рэ илъэс N 184

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Физическэ культурэмрэ спортымрэ яхьылlагъ» зыфиlорэм зэхьокlыныгъэхэр фэшlыгъэнхэм фэгъэхьыгъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Физическэ культурэмрэ спортымрэ яхьыліагь» зыфиіорэм зэхьокіыныгьэхэр фэшіыгьэнхэм фэ-

гъэхьыгъ
Адыгэ Республикэм и Законэу N 212-р зытетэу «Физическэ культурэмрэ спортымрэ яхьылlагъ» зыфиlоу 2008-рэ илъэсым шэкlогъум и 6-м къыдэкlыгъэм къыкlэлъыкlорэ зэхъокlыныгъэхэр фэшlыгъэнхэу:

1) я 4-рэ статьям иа 1-рэ пункт мыщ тетэу тхы-гъэнэу:

«1) Адыгэ Республикэм физическэ культурэмрэ спортымрэ япхыгъэ пшъэрылъхэу ыкІи лъэныкъохэу щагъэнафэхэрэр къэралыгъо программэхэм атегъэпсыхьагъэхэу, адиштэхэу щытынхэ фае;»;

2) я 5-рэ статьям:

а) я 3-рэ пунктыр мыщ тетэу тхыгъэнэу:

«З) спортымкІэ разрядхэр, квалификационнэ категориехэр Федеральнэ законым ия 22-рэ статья диштэу аратых;»;

б) я 6^2 -рэ пунктым хэт гущыlэхэу «Адыгэ Республикэм» зыфиlохэрэм ачlыпlэкlэ гущыlэхэу «Урысые Федерацием» зыфиlохэрэр тхыгъэнхэу;

в) я 7-рэ пунктым хэт гущыІэхэу «СпортымкІэ Урысыем ифедерацие зэрезэгъыхэрэм тетэу» зыфиlохэрэр хэгъэкІыгъэнхэу;

г) мыщ фэдэ къэlуакlэ зиlэ я 4¹-рэ пунктыкlэр хэгъэхъогъэнэу:

«41 урысые, дунэе спорт зэнэкъокъухэм студентхэр

ахэгъэлэжьэгъэнхэу:»:

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм 2018-рэ илъэсым чъэпыогъум и 24-м ыштагъ

3) я 3-рэ Іахьым хэт гущыІэхэу «дунэе ыкІи урысые зэнэкъокъухэм» зыфиІохэрэм ачІыпІэкІэ гущыІэхэу «шъолъыр, урысые ыкІи дунэе зэнэкъокъухэр» зыфиІохэрэр тхыгъэнхэу.

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъу-

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагьэу мы Законым кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, шэкІогъум и 1, 2018-рэ илъэс N 186

Адыгэ Республикэм и Закон

Адыгэ Республикэм и Законэу «Цінфхэм ясоциальнэ фэlo-фашіэхэм ягьэцэкіэнкіэ Іофыгьо заулэхэм язэшіохын ехьыліагь» зыфиіорэм ия 2-рэ статья зэхьокіыныгьэхэр фэшіыгьэнхэм фэгьэхьыгь

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм 2018-рэ ильэсым чьэпыогъум и 24-м ыштагъ

А 1-рэ статьяр. Адыгэ Республикэм и Законэу «Ціыфхэм ясоциальнэ фэlo-фашіэхэм ягъэцэкіэнкіэ Іофыгьо заулэхэм язэшіохын ехьыліагь» зыфиіорэм ия 2-рэ статья зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгьэнхэм фэгъэхьыгъ

Адыгэ Республикэм и Законэу «ЦІыфхэм ясоциальнэ фэlo-фашlэхэм ягъэцэкlэнкlэ Іофыгъо заулэхэм язэшlохын ехьылlагъ» зыфиlоу N 332-р зытетэу 2014-рэ илъэсым бэдзэогъум и 30-м къыдэкlыгъэм ия 2-рэ

статья мыщ фэдэ зэхъокіыныгъэхэр фэшіыгъэнхэу:

1) я 2-рэ Іахьым ия 2-рэ пункт кІуачІэ имыІэжьэу лъытэгъэнэу;

2) я 3-рэ Іахьым мыщ фэдэ къэlуакіэ зиіэ я 19¹-рэ пунктыкіэр хэгъэхъогъэнэу:

«19¹) Адыгэ Республикэм икъулыкъоу ащ фэдэ уплъэкlуным фэгъэзагъэм ипшъэрылъхэм къызэрэдальнтэрэм тегъэпсыхьагъэу уплъэкlун loфшlэныр зэхэщагъэ зэрэхъущт шlыкlэр ухэсыгъэнэу;».

Я 2-рэ статьяр. Мы Законым кіуачіэ иіэ зыхъуээр

Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы Законым кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Ліышъхьэу КЪУМПІЫЛ Мурат

къ. Мыекъуапэ, шэкІогъум и 1, 2018-рэ илъэс N 188

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъу

Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм яигьэкlотыгьэ гьэцэкlэжьын зэшlохыгьэнымкlэ фондым игьэпсын зэрэкlощтым фэгьэхьыгьэ кьэбарыр чlыпlэ зыгьэlорышlэжьыным икъулыкъухэм унэхэр зиунаеу щытхэм альагьэlэсыным фэгьэхьыгь

Адыгэ Республикэм и Законэу «Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм яигъэкІотыгъэ гъэцэкІэжьын игъом зэшІохыгъэнымкІэ Іофыгъо заулэхэм яхьылІагъ» зыфиІорэм ия 2-рэ статья ия 7.6-рэ пункт, джащ фэдэу Урысые Федерацием псэупІэхэмкІэ и Кодекс ия 13-рэ статья ия 8.6-рэ пункт атегъэпсыхьагъэу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет унашъо ешІы:

1. Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм яигъэкІотыгъэ гъэ-

цэкlэжьын зэшlохыгъэнымкlэ фондым игъэпсын зэрэкlощтым фэгъэхьыгъэ къэбарыр чlыпlэ зыгъэlорышlэжьыным икъулыкъухэм унэхэр зиунаеу щытхэм гуадзэм диштэу алъагъэlэсынэу.

2. Адыгэ Республикэм псэолъэшІынымкІэ, транспортымкІэ, унэ-коммунальнэ ыкІи гъогу хъызмэтымкІэ и Министерствэ мы унашъом игъэцэкІэн зэрэкІорэр ыуплъэкІунэу пшъэрылъ фэшІыгъэнэу.

3. Официальнэу къызыхаутырэ мафэм щыублагъэу мы унашъом кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Премьер-министрэу Александр НАРОЛИН

къ. Мыекъуапэ, чъэпыогъум и 17, 2018-рэ илъэс N 226

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхъоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъу

Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгьэмрэкІэ и Министерствэ иунашьоу N 186-р зытетэу «Врачым ишІэ хэмыльэу наркотическэ ыкІи психотропнэ веществохэр зыгьэфедэхэрэм яхьылІэгьэ Іофыгьо заулэхэм афэгьэхьыгь» зыфиІоу 2018-рэ ильэсым бэдзэогьум и 3-м къндэкІыгьэм зэхьокІыныгьэхэр фэшІыгьэнхэм фэгьэхьыгь

Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет иунашъоу N 71-р зытетэу «Врачым ишіэ хэмыльэу наркотическэ ыкіи психотропнэ веществохэр зыгъэфедэхэрэм яхьыліагъ» зыфиюу 2018-рэ илъэсым мэлылъфэгъум и 23-м къыдэкіыгъэр щыіэныгъэм щыгъэцэкіэгъэным пае унашъо сэшіы:

1. Адыгэ Республикэм Іофшіэнымрэ социальнэ хэхьоныгьэмрэкіэ и Министерствэ иунашьоу N 186-р зытетэу «Врачым ишіэ хэмыльэу наркотическэ ыкіи психотропнэ веществохэр зыгьэфедэхэрэм яхьыліэгьэ Іофыгьо заулэхэм афэгьэхьыгь» зыфию 2018-рэ ипъэсым бэдзэогьум и 3-м къыдэкіыгьэм къыкіэпъыкіорэ зэхьокіыныгьэхэр фэшіыгьэнхэу:

1) Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкІэ и Министерствэ иунашъоу N 186-р

зытетэу «Врачым ишіэ хэмылъэу наркотическэ ыкіи психотропнэ веществохэр зыгъэфедэхэрэм яхьыліэгьэ іофыгъо заулэхэм афэгъэхьыгъ» зыфиіоу 2018-рэ илъэсым бэдзэогъум и 3-м къыдэкіыгъэм иа 1-рэ пункт мы къыкіэпъыкіорэр хэгъэхьогъэнэу:

«1.4. Организациехэу ащ фэдэ цІыфхэм япхыгъэ ІофшІэныр зыгъэцакІэхэрэм субсидиехэр зэра-ІэкІагъэхьащтхэр гуадзэу N 4-м диштэу гъэпсыгъэнэу.».

2. Къэбар-правовой отделым:

— мы унашъор Адыгэ Республикэм ІофшІэнымрэ социальнэ хэхьоныгъэмрэкІэ и Министерствэ исайтрэ Адыгэ Республикэм икъэралыгъо хабзэ игъэцэкІэкІо къулыкъухэм яофициальнэ Интернет-сайтрэ аригъэхьанэу:

— къащыхаутыным пае мы унашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгеим», «Адыгэ макъэм», мазэ къэс къыдэкlырэ официальнэ тедзэгъоу «Адыгэ Республикэм ихэбзэгъэуцугъэ зэхэугъоягъэхэр» зыфиlорэм alэкlигъэхьанэу.

3. Мы унашъом игъэцэкІэн сэ сшъхьэкІэ сылъыплъэнэу пшъэрылъ зыфэсэшІыжьы.

4. Официальнэу къызыхаутырэм ыуж мы унашъом кlyaчlэ иlэ мэхъу.

Министрэм игуадзэу И. В. ШИРИНА

къ. Мыекъуапэ, чъэпыогъум и 22-рэ, 2018-рэ илъэс N 205

Искусствэр — тибаиныгъ

«Звоницэр» Москва щэжъынчы

Мыекъуапэ итворческэ купышхоу «Звоницэр» Москва кlоным ыпэкlэ Дмитрий Гордиенкэм, кlэлэеджакlохэм таlукlагъ. Искусствэмрэ щыlэныгъэмрэ язэпхыныгъэхэм тизэдэгущыlэгъу къащедгъэжьагъ.

— Къыблэ шъолъырым щыкlогъэ фестивалым апэрэ чlыпlэр къыщыдэтхи, Москва кlэух зэlукlэгъухэу щызэхащэщтхэм тахэлэжьэнэу фитыныгъэ тиlэ хъугъэ, — къытиlуагъ «Звоницэм» ипащэу Дмитрий Гордиенкэм. — «Звоницэм» кlэлэцlыкlу купи 4 хэт. Щысэ зытырахырэ орэдыlо-къэшъокlо ансамблэу «Казачатэр», фольклор ансамблэхэу «Зернышкэр», «Выкрутасикхэр», ансамблэу «Долинар».

— Купхэм япащэхэм, музыкэм фэзыгъасэхэрэм, нэмыкІхэм тащыгъэгъуазэба.

— Адыгэ Республикэм изаслуженнэ артистэу, композиторэу Григорий Михайловыр музыкэм-кlэ купышхом ипащ. Орэд къаlоным, къэшъонхэм афэзыгъасэхэрэм ащыщых Татьяна Мединскаяр, Нина Ефремовар, Евгений Стефаненкэр, Василий Штондэ, Адыгэ Республикэм культурэмкlэ изаслуженнэ Іофышlэу Анатолий Уваровыр. Шъуашэхэм ягъэхьазырын пылъыр Рената Митровар ары. Купым нэмыкlхэми Іоф щашlэ.

— 1988-рэ илъэсым купыр зэхащагь. Юбилеим сыд ІофиІагьа пэжъугьохырэр?

— УпчІэм джэуапыр къетыжьыгьошІоп. Мыекъуапэ игурыт еджапІзу N 8-м ансамблэр щызэхащагъ. Мыгъэ илъэс 30 мэхъу. Куп цІыкІоу «Казачекым» Наталья Уваровар кІэщакІо ыкІи пащэ фэхъугъагъ.

— Наталья Уваровар цІыф цІэрыІу.

— Медалэу «Адыгеим и Щытхъузехьэр» къыфагъэшъошагъ. Урысыем, Адыгеим, Украинэм культурэмкіэ язаслуженнэ Іофыші, Пшызэ изаслуженнэ кіэлэегъадж. Непи ар къытхэт, тиупчіэжьэгъу. Уваровхэр арых купышхом лъапсэ фэзышіыгъэхэр.

Илъэс 30-р макІэп

— Купыр ылъэ зытеуцом, фестивалэу, зэнэкъокьоу зыхэлэжьагъэхэм япчъагъэ къэшъульытагъа?

— Урысыем ишъолъырхэм, Австрием, Германием, Болгарием, Венгрием, Польшэм, Украинэм, Словением, нэмыкіхэм тащыіагъ. Фестиваль-зэнэкъокъуи 100 фэдизмэ тахэлэжьагъ. Адыгэ Республикэм иныбжыкіэхэм я Союз ишіухьафтын купым къыфагъэшъошагъ. Фестиваль пчъагъэм хагъэунэфыкіырэ чіыпіэхэр къащытхыыгъэх.

— Москва хорым хэтхэм яфестивалэу щызэхащэщтым Къыблэ шъолъырым ыц1эк1э шъухэлэжьэным шъуфэхьазырба?

— Къыблэм апэрэ чІыпІэр къызэрэщыдэтхыгъэм фэшІ Москва тагъакІо. Урысыем культурэмкІэ и Министерствэ икІзух концерт хэхыгъэ тыхэлэжьэн тимурад. Союзхэм я Унэшхо зэнэкъокъур щыкІощт. Орэдищ кІэлэеджакІохэм къаІощт. Фестивалым дэгъоу зыфэдгъэхьазырыгъэу тэлъытэ.

— Гухэль благьэу шьуиІэхэр къытапІо тшІоигьу.

— Москва тыкъикІыжьмэ, республикэм щыкІощт зэхахьэхэм

тахэлэжьэщт. Ростов, Волгоград хэкухэм, Краснодар краим япсэупіэхэм тарагъэблэгъагъ. Тызыдэкіощтыр къыхэтхыгъэгоп.

— Ильэс 30 шьузэрэхьурэр сыдигьуа зыжьугьэмэфэ-кІыштыр?

— Тыгъэгъазэм и 8-м Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо филармоние игъэкlотыгъэ концерт щытиlэщт. Ащи хэушъхьафыкlыгъэу зыфэтэгъэхьазыры.

— Орэдхэу къаІохэрэр къызыхахырэр тиІогьэшІэгьон.

— Фольклорыр ары тызыщыльыхьорэр. Къэзэкъ культурэр баеу щыт, итарихъ чыжьэу щыІэныгъэм хэхьагъ. Пшызэ, Дон, Сыбыр, нэмыкІхэм якъэзэкъхэм яискусствэ зэфэтэхьысыжьы. Лъэпкъ ІэпэІасэхэм яюфшІагъэхэм зафэдгъазэ къэс шэн-хабзэхэм ямэхьани къыдэтэлъытэ.

— Искусствэм лъэпкъхэр зэфещэх. «Звоницэм» хэт кІэлэеджакІохэм ныбджэгъубэ яІэба?

— Ныбджэгъу, нэlуасэ уимыlэу искусствэм ухэтын плъэкlыщтэп. Ар щыlэныгъэм сигъэшlыгъэ гупшыс. Узыщыпсэурэ республикэм, къалэм къащебгъэжьэнышъ, искусствэм зэфищагъэхэ цlыфхэм бэрэ уакъытегущыlэн плъэкlыщт. Адыгэ Республикэр тэгъэлъапlэ, ныбджэгъубэ щытиl. Кlэлэцlыкlу ансамблэхэр зэгъусэхэу концертхэм ахэлажьэх. Яунагъохэмкlэ зэлъыкlохэу аублагъ.

— «Казачатэмрэ» «Мыекъуапэ инэфылъэхэмрэ» зэгъусэхэу концертхэр къызэдатых. Къашъоу «ЗэфакІор», нэмыкІхэри къызэдашІых.

— Типшъашъэхэм ягуапэу «ЗэфакІор» зэрагъэшІагъ. Адыгэ кІалэхэм «Казачатэм» икъашъохэм ащыщхэр къашІых. Ахэр зыплъэгъухэкІэ, Іэгу уафытеокІэ

икъурэп. ЗэфэнэгушІохэу зэрэзэхэтхэм уегьэгушхо. Адыгэ Республикэм лъэпкъи 100-м ехъу щэпсэу, язэфыщытыкІэхэр искусствэм щагъэпытэх.

— «Ислъамыер», «Пшызэ икъэзэкъ хор», «Русская удалыр», фэшъхьафхэри зэгъусэхэу концертхэм ахэлажьэх.

— Нахыжъхэм къытагъэлъэгъурэ щысэр ныбжык вхэм аш югъэш вгъон. Лъэпкъэу къыбдэпсэурэм ишэн-хабзэхэр, икультурэ дэгъоу пш вхэ зыхъук в, лъытэныгъэу фэпш врэм имэхьани хэхъощт. Тэ «Ислъамыем», «Налмэсым» тяплъызэ, искусствэ лъагэу къагъэлъагъорэм тегъэгушхо, так врегъэхы в в зэрэхъурэм фэгъэхыгъ в офтхъабзэхэр республикэм гъэш вгъонэу щэк в хохуствано в зарахъурэм фэгъэхыгъ в офтхъабзэхэр республикам гъэш вгъонэу щэк в хохуствано в зарахъурам фэгъэхыгъ в офтхъабзэхэр республикам гъэш вгъонэу щэк в хохустигуап ву тахэлажъэ.

— Москва фестивалэу щыкІощтым шъузэрэхэлэжьэщтым сыда джыри къепІолІэщтыр?

— Хэгьэгум ишъольырхэм яхор анахь дэгьухэр Москва щызэlукlэщтых. Тэ апэрэ чlыпlэр къыдэтхы тшlоигъу. Адыгэ Республикэм и Правительствэ, культурэмкlэ Министерствэм, Мыекъуапэ иадминистрацие тафэраз. Ахэр типащэхэу фестивалым зыфэдгъэхьазырыгъ. Ны-тыхэм, кlэлэегъаджэхэм, лъэкl зиlэхэу lэпыlэгъу къытэзытыхэрэм гъунэ имыlэу тагъэгушхо.

— Москва щытхъуцІэр къыщыдэшъухынэу, шъуи-юбилей гъэхъагъэхэмкІэ хэжъугъэунэфыкІынэу шъуфэтэІо.

— Тхьауегъэпсэу.

Сурэтым итыр: Дмитрий Гордиенкэр.

Зэхэзыщагъэр ыкІи къыдэзы- гъэкІырэр:

Адыгэ Республикэм лъэпкъ ІофхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адыряІэ зэпхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет Адресыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыІэр:

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр: 52-16-79, Редакцием авторхэм къаІихырэр А4-кІэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкІэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сагырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цІыкІунэу шытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ гхыгъэхэр редакцием зэкІегъэкІожьых. E-mail: adygvoice@ mail.ru

Зыщаушыхьатыгьэр: Урысые Фелералием

Урысые Федерацием хэутын ІофхэмкІэ, телерадиокъэтын-хэмкІэ ыкІи зэлъы-ІэсыкІэ амалхэмкІэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чІыпІэ гъэІорышІапІ, зэраушыхьатыгъэ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

> ЗэкІэмкІи пчъагъэр 3983 Индексхэр П 4326 П 3816 Зак. 2748

Хэутыным узщыкІэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкІэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

> Редактор шъхьаІэр Дэрбэ Т. И.

Редактор шъхьаІэм игуадзэр МэщлІэкьо С. А.

ПшъэдэкІыжь зыхьырэ секретарыр

> Хъурмэ Хъ. Хь.

Волейбол

Студентхэм язэІукІэгъухэр

Къыблэм ыкІи Темыр Кавказым ястудентхэм волейболымкІэ язэнэкъокъу Махачкала щыкІуагъ. Адыгэ Республикэм испортсменхэр зэІукІэгъухэм ахэлэжьагъэх.

Мыекъуапэ ихъулъфыгъэ командэу «Динамо-МГТУ-р» 3:0-у Краснодар, Налщык якомандэхэм атекlуагъ. Махачкала иешlакlохэр 3:1-у Адыгеим икомандэ къытекlуагъэх.

Апэрэ чІыпІэр Махачкала ыхьыгь, ятІонэрэр Мыекъуапэ къыфагъэшъошагъ. Типшъашъэ-

хэм ящэнэрэ чіыпіэр къыдахыгъ. Дагъыстан иешіакіохэм апэрэ чіыпіэр ахьыгъ.

Шэкlогъум и 17 — 18-м «Динамо-МГТУ-р» Урысыем изэнэкъокъу хэлэжьэщт. «Кристалл» Воронеж Мыекъуапэ къэкlощт. Зэlукlэгъухэр спорт Унэшхоу «Ошъутенэм» щыкlощтых, пчы-

хьэм сыхьатыр 5-м ыкІи 6-м аублэщтых.

— «Динамо-МГТУ-р» ящэнэрэ чіыпіэм щыі, — къытиlyaгъ тренер шъхьаlэу, Адыгеим изаслуженнэ тренерэу Павел Зборовскэм. — Махачка-

ла щыкlогъэ зэlукlэгъухэм Никита Турсковыр чанэу ахэлэжьагъ. «Ешlэкlо анахь дэгъу» зыфиlорэ щытхъуцlэр къыфагъэшъошагъ. Волейболыр зышlогъэшlэгъонхэр зэlукlэгъухэм яплъынхэу къетэгъэблагъэх.

Нэкіубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТІЫЛЪ Нурбый.